

STERK

SWV Utrecht en Stichtse Vecht

Jaarverslag 2016

Samenwerkingsverband VO Utrecht en Stichtse Vecht

februari 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Bericht van het bestuur	5
Samenvatting	6
1. Jeugd, zorg en passend onderwijs verbonden	7
1.1 Kern	7
1.2 Doelstelling en beoogde resultaten	7
1.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	7
1.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	8
2. Sterke basis	9
2.1 Kern	9
2.2 Doelstelling en beoogde resultaten	9
2.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	9
2.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	10
3. Steun waar nodig	11
3.1 Kern	11
3.2 Doelstelling en beoogde resultaten	11
3.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	11
3.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	12
4. OPDC Utrecht als tussenvoorziening	13
4.1 Kern	13
4.2 Doelstelling en beoogde resultaten	13
4.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	13
4.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	13
5. Speciaal als het moet	14
5.1 Kern	14
5.2 Doelstelling en beoogde resultaten	14
5.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	14
5.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	14
6. Doorgaande schoolloopbanen, arrangeren volgens één plan	15
6.1 Kern	15
6.2 Doelstelling en beoogde resultaten	15
6.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	15
6.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	18
7. Een sterke positie van ouders	19
7.1 Kern	19
7.2 Doelstelling en beoogde resultaten	19
7.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	19
7.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	19
8. Monitoring en evaluatie	20
8.1 Kern	20
8.2 Doelstelling en beoogde resultaten	20
8.3 Toelichting op de resultaten voor 2016	20
8.4 Ontwikkel- en verbeterpunten	20

9.	Inrichting, organisatie en communicatie	21
9.1	Doelstelling van Sterk VO	21
9.2	Staf en bedrijfsvoering	21
9.3	Medezeggenschap	21
9.4	Organisatie- en overlegstructuur	21
9.5	Klachten en bezwaren	21
9.6	Communicatie	21
10.	Fiancieel jaarverslag	22
10.1	Ontwikkelingen 2016	22
10.2	Fianciele positie van Sterk VO – Kengetallen	22
10.3	Balans van de stichting per 31 december 2016	22
10.4	Financiële gan van zaken in 2016	23
10.4.1	Financiële organisatie van het samenwerkingsverband	23
10.4.2	Exploitatie Samenwerkingsverband	24
10.4.3	Bedragen die rechtsstreeks aan de VO scholen zijn uitgekeerd	26
10.5	Treasury beleid	26
10.6	Continuïteitsparagraaf	26
10.7	OPDC Utrecht	29
10.8	Schoolloopbanen	29
10.9	Passend Onderwijs	30
10.10	Bedrijfsvoering	31
10.11	Penvoerderschap Subsidie Plusvoorziening RMC region Utrecht	32
10.12	Risico's en risicobeheersing	32
10.13	Verantwoording Subsidie Gemeente Utrecht	32
10.	Financien: Jaarrekening	34
11.1	Balans per 31 december 2016 (totaal)	34
11.2	Staat van baten en lasten 2016 (totaal)	35
11.2.1	Staat van baten en lasten 2016: OPDC Utrecht	36
11.2.2	Staat van baten en lasten 2016: Passend Onderwijs	37
11.2.3	Staat van baten en lasten 2016: Schoolloopbanen	38
11.2.4	Staat van baten en lasten 2016: Bedrijfsvoering	39
11.3	Kasstroomoverzicht 2016	40
11.4	Grondslagen	41
11.4.1	Algemeen	41
11.4.2	Grondslagen voor waardering van activa en passiva	41
11.4.3	Grondslagen voor de resultaatbepaling	42
11.5	Toelichting behorende bij de balans per 31 december 2016	43
11.6	Toelichting staat van baten en lasten 2016	45
11.6.1	Toelichting staat van baten en lasten 2016: OPDC Utrecht	48
11.6.2	Toelichting staat van baten en lasten 2016: Passend Onderwijs	50
11.6.3	Toelichting staat van baten en lasten 2016: Schoolloopbanen	52
11.6.4	Toelichting staat van baten en lasten 2016: Bedrijfsvoering	54
11.7	Ondertekening	57
12.	Overige gegevens	58
12.1	Controle verklaring	58
12.2	Bestemming van het resultaat	58
12.3	Statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming	58
12.4	Gebeurtenissen na balansdatum	58

Bijlage

1. Aansluitingsopgaven passend onderwijs en zorg voor jeugd 2016
2. Controle verklaring
3. WNT

Voorwoord

Met genoegen bied ik u het vierde jaarverslag van Sterk VO aan. Voor dit verslag is het [Ondersteuningsplan](#) dat Sterk VO voor 2014 -2018 heeft opgesteld, het uitgangspunt. In het Ondersteuningsplan staat op alle onderdelen van beleid beschreven wat de doelen en gewenste resultaten zijn, welke indicatoren we gebruiken om die resultaten zichtbaar te maken en welke instrumenten we inzetten om de benodigde gegevens op tafel te krijgen. In dit jaarverslag geven we het behaalde resultaat eind 2016 en per onderdeel ook de verbeter- en ontwikkelpunten. Het verslag dient als kwalitatieve en kwantitatieve verantwoording voor de schoolleiders en de partners van Sterk VO over de inzet en resultaten in 2016 en sluit aan bij de jaarlijkse actualisatie van het Ondersteuningsplan.

Het jaarverslag van Sterk VO geeft inzicht in de bijdrage van het samenwerkingsverband aan het realiseren van de opdracht om iedere leerling passend onderwijs met ondersteuning op maat te bieden. De bijdragen van alle scholen en besturen aan kwalitatief goed en passend onderwijs zijn beschreven in de jaarverslagen per bestuur. Op alle niveaus wordt hier heel hard aan gewerkt.

We realiseren ons goed dat de resultaten van Sterk VO een mooie opbrengst zijn van de inspanningen die gezamenlijk in de afgelopen jaren gepleegd zijn. Onze verbeterpunten zien we ook. Gezien de fase waarin ons samenwerkingsverband zich bevindt, liggen die verbeterpunten niet zozeer in concrete en meetbare nieuwe acties, maar vooral in intensivering en verdieping van de kwaliteitsverbetering die we al hebben ingezet. We hebben het afgelopen jaar gezamenlijk geïnvesteerd in de kwaliteit van het cyclisch werken op alle niveaus (samenwerkingsverband, school, leerling), eigenaarschap en rolneming en een verdere vereenvoudiging van afspraken en werkwijzen. Die inspanningen willen we continueren. We willen onze samenwerking en werkwijzen waar nodig nog verder verbeteren. Gezien de financieel gezonde situatie van Sterk VO blijft er ruimte voor de scholen om in de komende periode nieuwe activiteiten te ontplooien die bijdragen aan de schoolloopbanen van leerlingen in ons samenwerkingsverband. Het bestuur van Sterk VO ziet het mede als zijn verantwoordelijkheid om de scholen te stimuleren hierop hun vragen en behoeften in beeld te brengen.

Ik wil graag mijn dank en waardering uitspreken voor de inzet van en de samenwerking met onze scholen en besturen, de kernpartners, de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht, OCW en alle instellingen en organisaties die leerlingen en scholen ondersteunen bij het realiseren van passend onderwijs.

Utrecht, maart 2017

Ank Jeurissen
Directeur Sterk VO

Bericht van het bestuur van Sterk VO

Algemeen

Het bestuur van Sterk VO vormt het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband. Het bestuur bestaat uit 9 bestuursleden namens 10 aangesloten besturen. Tot het samenwerkingsverband behoren 23 scholen voor voortgezet onderwijs (inclusief OPDC en Ithaka Schakelklassen) en 4 scholen voor voortgezet speciaal onderwijs.

Bestuur en toezicht

Het bestuur van Sterk VO heeft gekozen voor een bestuur-/directiemodel. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de instandhouding van het samenwerkingsverband en heeft ook de rol van intern toezichthoudend orgaan. De meeste bestuursbevoegdheden worden gemandateerd of gedelegeerd aan de directeur. Het bestuur keurt de begroting, het ondersteuningsplan, het jaarverslag en de jaarrekening goed en bewaakt de koers van Sterk VO. Het bestuur heeft samen met de directeur een inhoudelijk [toezichtkader](#) ontwikkeld, gebaseerd op de principes van good governance. Hierin is vastgelegd wie toezicht houdt waarop en wanneer men tevreden is over het gevoerde beleid. Het bestuur volgt vervolgens als toezichthouder de resultaten. De directeur is verantwoordelijk voor de uitvoering van bestuursbeleid en doet dit in overleg met de schoolleiders. Sterk VO heeft hiermee gekozen voor het model van een toezichthoudend bestuur en een directeur met een ruim mandaat. Sterk VO heeft een signalerings- en adviesfunctie naar de verantwoordelijke schoolbesturen. Het bestuur van Sterk VO heeft zijn toezichthoudende taak in 2016 naar behoren kunnen uitvoeren. Dit is in elke bestuursvergadering getoetst.

Samenstelling bestuur Sterk VO

Het bestuur van Sterk VO bestond in 2016 uit de volgende personen:

Leon de Wit (voorzitter)	NUOVO Scholengroep Utrecht
Henkjan Bootsma (vice-voorzitter)	Willibrord Stichting Utrecht en Stichting PCOU
Gertjan van der Brugge (tot september 2016)	Stichting VO De Vechtstreek
Rob van Oevelen (vanaf oktober 2016)	
Hans Jansen	Stichting Wellant
Gerard Toonen	Stichting Evangelisch Bijbelgetrouw VO
Jan Reitsma (secretaris)	Stichting De Kleine Prins
Thea Meijer	SPO Utrecht
Marnix Wiersma	Stichting Fritz Redlschool
Kees de Bruin	Stichting Speciaal Onderwijs Midden Nederland/Beukenrode Onderwijs
<i>Tinie van Aalsum</i>	<i>Toehoorder namens Kentalis/Auris</i>

Vergaderingen van het bestuur

Het bestuur heeft in 2016 vier keer vergaderd en één keer gezamenlijk met schoolleiders. Het bestuur evalueert zijn toezichthoudende rol aan het einde van elke vergadering. De voorzitter van het bestuur heeft namens Sterk VO deelgenomen aan het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) van de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht en de directeur namens het bestuur aan het OOGO van de Regio Utrecht West.

De belangrijkste besluiten van het bestuur in 2016 hebben betrekking op:

- voortgang van passend onderwijs en invlechting LWO
- huisvesting OPDC Utrecht/Sterk VO
- instellen van een auditcommissie die het bestuur adviseert

Het bestuur heeft onder meer toezicht gehouden door middel van het vaststellen van:

- het ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting
- de jaarrekening en het jaarverslag 2015

Dialoog met belanghebbenden

Er is een Ondersteuningsplanraad (OPR) waarin elk bestuur twee zetels heeft. Het bestuur wordt geïnformeerd over de voortgang van de OPR, vergaderstukken komen beschikbaar op de website. Het bestuur is vertegenwoordigd bij de jaarlijkse werkconferenties en gezamenlijke schoolleidersoverleggen van Sterk VO.

Tot slot

Het bestuur van Sterk VO dankt de directeur en alle medewerkers, schoolleiders en partners voor de uitstekende samenwerking en hun inzet om iedere leerling een passende plek te bieden.

Namens het bestuur van Sterk VO,
Leon de Wit, voorzitter

SAMENVATTING *Wat hebben we bereikt in 2016?*

- We hebben vanuit onze visie op de verbinding van passend onderwijs en zorg voor jeugd onze kernpartneraanpak¹ met alle kernpartners geanalyseerd op effectiviteit en verbeterpunten. Dit heeft geleid tot een aantal acties die in 2017 worden uitgevoerd.
- De coördinatie op overgangen in de schoolloopbaan (PO/SO-V(S)O-MBO) en het 'schoolloopbaandenken' is gecontinueerd in projecten als De Overstap en Schoolwerkt, in afspraken over de overstap VO-VO en in de POVO procedure. De uitvoering van deze overstappmomenten wordt nauwkeurig gevolgd, ieder jaar worden afspraken en procedures geëvalueerd en waar nodig verbeterd. De resultaten op VO-MBO waren dit jaar opnieuw zeer goed, 99% van de jongeren is voor 15 oktober gestart met een opleiding (norm was 95%). 10 scholen met bijna 100 mentoren hebben een training gevolgd van de Loopbaangroep met als thema het voeren van loopbaangesprekken met leerlingen.
- De samenwerking tussen het Loket Passend Onderwijs/POVO, het samenwerkingsverband Utrecht PO en de samenwerkingsverbanden VO in de regio is verder versterkt. Delen van ervaringen en leren van elkaar staan centraal. Het Loket heeft zijn werkwijze verder verbeterd, alle arrangementen worden op eenzelfde manier aangevraagd en er wordt steeds meer vanuit trends en monitorrapportages gewerkt. Deze overzichten staan ten dienste van de scholen en worden gebruikt in de schoolleidersgesprekken.
- Het aantal thuiszitters is door intensieve en effectieve samenwerking tussen de scholen, de kernpartners en Sterk VO stabiel laag. Het landelijk thuiszitterspact is uitgewerkt in het [Utrechts Thuiszitterspact Van thuiszitten naar schoolgaan](#). Hierin staan concrete afspraken om onze aanpak samen met gemeenten en kernpartners nog verder te verbeteren. De G4 gemeenten en samenwerkingsverbanden werken ook nauw samen aan een G4 voorlopersaanpak op het terugdringen van thuiszitten. Marc Dullaert, de aanjager van het landelijk thuiszitterspact, ondersteunt de gemeenten en samenwerkingsverbanden.
- In 2016 is OPDC Utrechts als eerste VO-school in Nederland [swPBS gecertificeerd](#)! Het OPDC Utrecht heeft in 2016 189 leerlingen bediend. Deze [filmpjes](#) geven een goed beeld van het OPDC. In 2016 is gestart met een pilot tussen het Kromme Rijn College en het OPDC om leerlingen die de overgang van VSO naar OPDC maken beter te begeleiden bij hun examentraject. Ook is gestart met de inzet van een [OPDC expert](#) voor de bovenbouw HAVO/VWO om scholen te ondersteunen in het onderwijs aan leerlingen met externaliserend gedrag. Verder zijn voorbereidingen getroffen voor de inzet van een nazorgexpert vanuit het OPDC voor leerlingen die teruggeschakeld worden naar het reguliere onderwijs.
- Het onderwijs- en ondersteuningsaanbod is verder versterkt. Het bovenschools aanbod aan testen en toetsen is gecontinueerd en verder op maat gemaakt, alle VO scholen hebben een basisplusprofiel, er zijn integratieklassen op het OPDC en de Fritz Redtschool, VO-scholen nemen deel aan het activeringstraject. In de schoolleidersgesprekken zijn wensen voor ondersteuning besproken.
- Er is een tijdelijke werkgroep financiën gestart met schoolleiders en zorgcoördinatoren om te bekijken of aanpassingen in de huidige financieringssysteem wenselijk zijn en zo ja, hoe we tot een ander model kunnen komen dat waarborgen biedt voor de positieve resultaten in de werkwijze tot nu toe en de ruimte voor maatwerk voor scholen verder vergroot.
- In opdracht van de gemeente Utrecht, de samenwerkingsverbanden Utrecht PO en Sterk VO zijn Oberon en KBA gestart met een actualisatie van het onderzoek naar dekkend aanbod in de regio.
- Met de gemeente Utrecht, het samenwerkingsverband Utrecht PO en de mytyl- en ZML-scholen in Utrecht is een pilot gestart om te onderzoeken of de onderwijszorgarrangementen op deze scholen op een efficiëntere manier georganiseerd kan worden. Doel is om de regeldruk voor scholen op dit gebied te verminderen en een werkwijze te ontwikkelen die ook voor andere VSO-scholen en voor de samenwerkingsverbanden en gemeenten in de regio efficiënt is.
- De afspraken tussen de samenwerkingsverbanden VO in de regio Utrecht en de VSO-scholen over de in-, door- en uitstroom van leerlingen zijn geactualiseerd en tijdens VSO conferenties verder aangescherpt.
- De Ondersteuningsplanraad van Sterk VO is 3 keer bijeen geweest.
- Sterk VO heeft in de aanloop tot de wetswijziging op dit gebied, actief werk gemaakt van het privacybewustzijn onder medewerkers en van de stappen die moeten worden gezet om in 2018 als organisatie privacy-proof te werken.
- Sterk VO heeft opnieuw actief deelgenomen aan landelijke bijeenkomsten en verbanden, zoals de projectgroep LWOO van de VO-raad, de klankbordgroep passend onderwijs van de VO-raad, de landelijke werkgroep verbinding passend onderwijs en jeugdhulp, de G4 voorlopersaanpak thuiszitters, de evaluatie van de geschillencommissie en de overleggen over POVO in G4 verband en met het ministerie van OCW. Ook hebben andere samenwerkingsverbanden bezoeken aan Sterk VO gebracht.
- Er is dit jaar opnieuw actief gecommuniceerd via website, maandelijkse nieuwsbrieven, animaties, filmpjes, conferenties, de POVO-app, trainingen, enquêtes, netwerken en landelijke conferenties.

1. Jeugd, zorg en passend onderwijs verbonden

1.1 Kern

Passend onderwijs betekent dat iedere leerling goed onderwijs krijgt, zijn schoolloopbaan zonder onderbrekingen kan doorlopen en daarbij ondersteuning krijgt als dat nodig is. Sterk VO wil passend onderwijs realiseren voor elke jongere. Daaronder vallen twee hoofdopdrachten: het bevorderen van een sterke basis op school (onderwijs op maat) en het ondersteunen van de schoolloopbaan van leerlingen. Binnen Sterk VO werken scholen, kernpartners (leerplicht, schoolmaatschappelijk werk/jeugdteam, de jeugdgezondheidszorg, het samenwerkingsverband) en de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht samen aan onderwijs en ondersteuning op maat. De visie op passend onderwijs en zorg voor de jeugd is samengevat: een sterke basis, steun waar nodig, speciaal als het moet. Ondersteuning wordt ingezet volgens het principe van één kind, één gezin, één plan en ouders worden altijd betrokken.

1.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Jeugd, zorg en passend onderwijs verbonden

Wat willen we bereiken?

Eind 2015 heeft elke school een goed werkend kernteam, zijn de kernteams VO en de jeugd- of wijkteams in de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht goed verbonden en is de toegang tot aanvullende zorg helder georganiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. In 2015 wordt een stedelijk VO team ingericht ingericht en sociale wijkteams in Stichtse Vecht.
- b. Eind 2015 hebben Sterk VO en de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht deze aansluitingsopgave uitgewerkt in samenwerkingsafspraken.
- c. In 2016 herbevestigen Sterk VO en de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht in het OOGO deze aansluitingsopgave.

Hoe meten we onze prestaties?

- a. De aansluiting tussen de kernteams VO en de jeugd- en wijkteams wordt gemonitord en geëvalueerd.
- b. Er ligt een gezamenlijke bestuurlijke opdracht.
- c. Samenwerkingsafspraken zijn vastgesteld en worden uitgevoerd.

Welke effecten zien we?

- o Eind 2015 is er zowel op casusniveau als op procesniveau een goed werkende ondersteuningsstructuur.
- o Scholen en gezinnen zijn toegerust om zelf met hulpvragen aan de slag te gaan.
- o Jongeren en gezinnen worden eerder en passender ondersteund.

1.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling

- o Eind 2016 kan worden geconstateerd dat de kernpartneraanpak op alle scholen verder is geïmplementeerd en over het algemeen goed loopt. Kernpartners zijn zich bewust van de tweeledige opdracht: handelen vanuit de primaire opdracht van elk van de kernpartners en de school ondersteunen om in de basis sterker te worden.
- o Alle scholen werken met het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben. Sommige scholen starten een zogenaamd basis-OPP voor iedere nieuwe leerling. School en kernpartners hebben onderling korte lijnen en treffen elkaar op school en in het kernpartneroverleg. Samen wordt zoveel mogelijk handelings- en actiegericht gewerkt aan de schoolloopbanen van leerlingen en aan het verbeteren van de ondersteuningsstructuur op school. De kernpartners helpen de school door de verbinding te leggen met de aanvullende zorg, zodat de school zich meer kan richten op het geven van onderwijs.
- o Er zijn werkafspraken tussen de vier kernpartners. Er is tweemaandelijks een kernpartneroverleg met de gemeente Utrecht en driemaandelijks een kernpartneroverleg met de gemeente Stichtse Vecht. Hiernaast is er tweemaandelijks een voortgangsoverleg met Lokalis en de gemeente Utrecht.
- o De kernpartneraanpak is geanalyseerd op verbeterpunten. In het kader van het Utrechts thuiszitterspact zijn hier concrete verbeteracties aan verbonden. Alle kernpartners kennen de visie, het 'visieviltje' is met alle kernpartners geactualiseerd.
- o De werkgroep Onderwijszorgarrangementen van de gemeente Utrecht, SWV Utrecht PO en Sterk VO is gestart met een proeftuin om een praktische werkwijze voor scholen en samenwerkingsverbanden, gemeente en aanbieders te ontwikkelen met zo min mogelijk regeldruk.
- o Sterk VO, de gemeente Utrecht en de MBO's werken in een van de actielijnen onder de Schoolwerktagenda aan verbinding tussen passend onderwijs op het MBO en de jeugdhulp.

- o Met het SWV Utrecht PO is er afstemmingsoverleg op voorzitters- en directieniveau en op uitvoeringsniveau (met name tussen de loketten/commissies voor toewijzing van extra ondersteuning).

Resultaat per activiteit

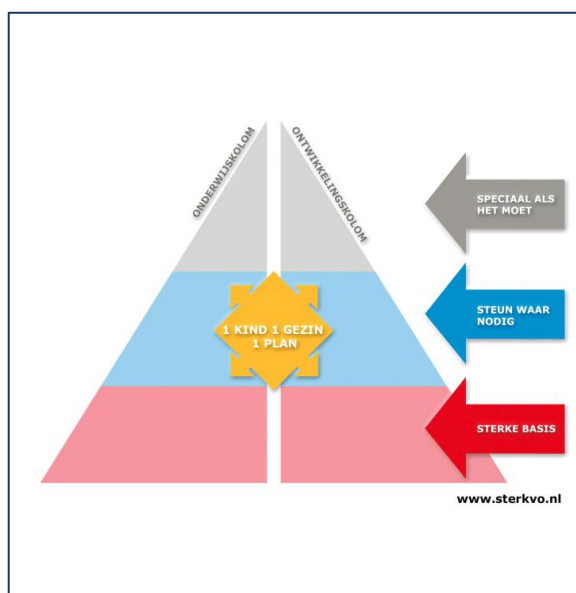
- o In 2016 is de aansluiting tussen de kernteams in het VO, de buurtteams van de gemeente Utrecht en de wijkteams van de gemeente Stichtse Vecht verder uitgewerkt. Vanaf 2015 werken alle VO- en vanaf 2016 alle VSO-scholen met een gezinswerker van het stedelijk VO team.
- o In november 2016 heeft een OOGO passend onderwijs/zorg voor jeugd plaatsgevonden met de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht, het SWV Utrecht PO en Sterk VO. Hierin zijn het Utrecht thuiszitterspact, de proeftuin onderwijszorgarrangementen, leerlingenvervoer en financiële afspraken tussen Sterk VO, de gemeente Utrecht en Stichtse Vecht over de gezinswerker/schoolmaatschappelijk werker besproken. Sterk VO draagt vanaf 2017 vanuit het ondersteuningsbudget bij aan de inzet van het stedelijk VO team/het sociale wijkteam op de VO scholen in Utrecht en Stichtse Vecht. De aansluitingsopgaven zijn vast agendapunt van het voortgangsoverleg met de gemeente Utrecht en Lokalis.
- o Naast de aansluiting tussen passend onderwijs en zorg voor jeugd, heeft ook de aansluiting tussen onderwijs, zorg en participatie steeds meer aandacht gekregen. VO- en VSO-scholen, besturen en Sterk VO nemen deel aan de werkgroep en het bestuurlijk overleg VSV/Jongeren in kwetsbare posities. De toeleiding naar arbeid en dagactivering vanuit PrO en VSO krijgt hierbinnen extra aandacht.

Effecten

Eind 2016 zien we dat het niveau van ondersteuning op de scholen van Sterk VO hoog is. Er is veel positieve beweging in de scholen, passend onderwijs heeft op veel scholen een natuurlijke plaats gekregen met de brede invulling die erbij hoort (goed onderwijs en ondersteuning waar nodig). Veel scholen zijn bezig met het versterken van hun eigen onderwijs- en ondersteuningsstructuur en het primaire proces. Ook wordt veel geïnvesteerd in het mentoraat. Het (midden)management is meer betrokken bij deze ontwikkelingen. Het OPP wordt steeds meer gezien als middel om tot een goede analyse en handelsgerichte aanpak te komen. Scholen komen met gerichte ondersteuningsvragen naar de begeleider passend onderwijs of naar Sterk VO. De netwerken van zorgcoördinatoren/ondersteuningscoördinatoren en loopbaanbegeleiders zijn een goed middel om te leren van elkaar en expertise te delen.

1.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

Belangrijke ontwikkelpunten voor 2017 blijven het planmatig werken op alle niveaus, de actiegerichtheid van het kernteam en de doorontwikkeling van het stedelijk VO team in Utrecht en de sociale wijkteams in Stichtse Vecht in relatie tot de kernteams van de VO-scholen. Daarnaast blijft de arbeidstoeleiding van jongeren in een kwetsbare positie een belangrijke opgave van gemeenten, scholen en partners.

2. Een sterke basis

2.1 Kern

Goed onderwijs en een goed functionerende ondersteuningsstructuur zijn de kern van passend onderwijs. Een sterke basis op school betekent een hoge kwaliteit van het onderwijs, professionele docenten, een veilig en uitdagend schoolklimaat, actieve signalering, systematische dossieropbouw, eenvoudige en snelle procedures. Om hierin een gezamenlijk basis- en streefniveau af te spreken, heeft Sterk VO samen met de scholen en de besturen een 'standaard' voor de basisondersteuning ontwikkeld. Bij een sterke basis hoort ook een aanbod aan onderwijs en ondersteuning dat voldoende dekkend, passend en toegankelijk is.

2.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Een sterke basis

Wat willen we bereiken?

Eind 2014 voldoen alle scholen voor VO en VSO aan de standaard voor de basisondersteuning en zijn de basisplusprofielen beschreven en uitgewerkt in het schoolondersteuningsprofiel van de reguliere VO-scholen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. actualiseren en opnieuw vaststellen van de standaard; ontwikkelpunten van de school zijn opgenomen in het schoolondersteuningsplan.
- b. doorontwikkeling en monitoring van het aanbod van en de leerlingstromen tussen regulier VO, tussenvoorzieningen en speciale (onderwijs) voorzieningen

Hoe meten we onze prestaties?

- a. alle scholen in het SWV werken planmatig en cyclisch aan versterking van het onderwijs en de ondersteuning.
- b. Iedere school heeft een schoolondersteuningsplan en –profiel.

Welke effecten zien we?

- c. Er zijn geen thuiszitters als gevolg van onvoldoende passend onderwijs. Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte worden passend ondersteund bij hun schoolloopbaan en het behalen van hun uitstroomperspectief.

2.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling

- o Alle scholen hebben hun ondersteuningsplan in juni 2016 geactualiseerd. Alle VO scholen hebben een basisplusprofiel. Kern van dit profiel is werken met persoonlijke coaches of mentoren, deskundigheidsbevordering en ondersteuning voor leerlingen en docenten op maat, een helder plan per leerling en aanvullend aanbod, zoals huiswerkplanning, pauzeactiviteiten en de inzet van jongerenwerk. Sterk VO bevordert versterking van dit profiel door extra uren inzet begeleider passend onderwijs, door faciliteren van training en scholing en door de bekendheid van deze profielen tussen de scholen onderling en naar buiten toe verder te vergroten. De begeleider ondersteunt de school waar nodig in het planmatig werken aan kwaliteitsverbetering met het ondersteuningsplan als uitgangspunt. Op een aantal scholen wordt gewerkt met uitgewerkte actieplannen die gevolgd en geëvalueerd worden.

Resultaat per activiteit

- o Zie boven. Scholen en schoolleiders hebben aangegeven het format voor het schoolondersteuningsplan lastig werkbaar te vinden. Daarom is met een vertegenwoordiging van scholen een eenvoudig en gebruiksvriendelijk model ontwikkeld.
- o Voor alle leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte en een OPP wordt het OPP tenminste jaarlijks geëvalueerd en wordt een besluit genomen over verlenging, wijziging of stopzetting van het arrangement.
- o Voortbouwend op de ontwikkelingen in het aanbod die in 2013 in gang zijn gezet, is in 2016 vooral geïnvesteerd in het verbreden van het activeringstraject en in continuering en verbetering van het bovenschools aanbod testen en toetsen. Ook is verder aandacht besteed aan het aanbod jongerenwerk en PPI op de scholen. De scholen maken hun basisplusaanbod steeds meer op maat voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften.
- o De samenwerkingsverbanden en de VSO-scholen in de RMC regio hebben een actualisatie gemaakt van de samenwerkingsovereenkomst om leerlingstromen en arrangementen zoveel mogelijk te stroomlijnen en werkwijzen en bekostiging op elkaar af te stemmen.
- o Het aantal thuiszitters is door intensieve en effectieve samenwerking tussen de scholen, Leerplicht en Sterk VO stabiel laag (rond 40). Het landelijk thuiszitterspact is uitgewerkt in het [Utrechts thuiszitterspact Van thuiszitten naar schoolgaan](#). Hierin staan concrete afspraken om onze aanpak samen met gemeenten en kernpartners nog verder te verbeteren. De G4 gemeenten en samenwerkingsverbanden werken ook nauw

samen aan een G4 voorlopersaanpak op het terugdringen van thuiszitten. Marc Dullaert, de aanjager van het landelijk thuiszitterspact, ondersteunt de G4 gemeenten en samenwerkingsverbanden hierbij.

Effecten

Zie ook onder 1.3. Scholen bieden veel extra ondersteuning via hun basisplusaanpak en investeren in hun ondersteuningsstructuur om uitval en thuiszitten te voorkomen en terug te dringen. Trends worden zichtbaar en helpen om de ondersteuning op school effectiever te organiseren. Scholen formuleren ook vaker een bovenschoolse vraag die in samenwerking met andere scholen en Sterk VO kan worden opgepakt. Een voorbeeld hiervan is een training voor docenten op omgaan met ODD.

2.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

Het planmatig werken op alle niveaus blijft een ontwikkelpunt voor Sterk VO en voor de scholen. Het komende schooljaar wordt door zowel de scholen en kernpartners als Sterk VO verder geïnvesteerd in het verbeteren van de cyclus van planvorming, uitvoering, evaluatie en bijstelling. Met een tijdelijke werkgroep van scholen en Sterk VO wordt gekeken hoe de plancyclus en de financiële cyclus nog beter op elkaar kunnen aansluiten. Een tweede ontwikkelpunt blijft het volgen, analyseren en mogelijk verder aanpassen van het aanbod voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. In 2016 is opnieuw onderzoek gedaan naar de beschikbare voorzieningen en leerlingstromen in de regio, naar eventuele lacunes in het aanbod en kansen voor gezamenlijke innovatieve arrangementen. Dit onderzoek komt in 2017 gereed.

Opbrengst schoolleidersgesprekken 2016

In het najaar van 2016 vond opnieuw een ronde schoolleidersgesprekken plaats tussen alle VO- en VSO scholen, de directeur en een vertegenwoordiging van het Loket passend onderwijs. De gesprekken verliepen in een open sfeer en waren gericht op ontwikkeling en verbeterkansen. Passend onderwijs wordt ervaren als een gezamenlijke opdracht waar samen naar verbeteringen wordt gezocht. De schoolleiders zijn over het algemeen tevreden over de werkwijze en de dienstverlening van Sterk VO. Het schoolondersteuningsplan staat bij de meeste scholen niet meer los van het schoolplan. Het interne ondersteuningsteam van de school heeft een sterkere positie verworven bij het MT van de school. Uit de gesprekken blijkt dat er hard gewerkt is aan implementatie van passend onderwijs in de klas. Er valt zeker nog winst te behalen, maar de deskundigheidsbevordering op allerlei onderwerpen, op implementatie en op het aansturen van dit proces is toegenomen. 90% van de schoolleiders geeft aan dat er verbetering van de interne ondersteuningsstructuur is ingezet. Veel genoemde verbeterkansen zijn docentgedrag en het voeren van oudergesprekken.

Per school zijn de arrangementen besproken, trends in beeld gebracht, schoolwensen verkend en nieuwe initiatieven in gang gezet. Het OPP wordt inmiddels als instrument gezien om systematisch en in samenhang aan onderwijs en begeleiding van jongeren te werken. Veel VMBO-scholen maken een start-OPP bij nieuwe leerlingen. De relatie met magister vergt nog verbetering. Trends in ondersteuningsbehoeften van (groepen) leerlingen zijn straatcultuur, psychische problemen en relatie GGZ, onderwijsniveau in leerjaar 1.

Het blijkt het in de praktijk nog lastig om cyclisch en planmatig met de kernpartners samen te werken aan een goede schoolloopbanen voor alle leerlingen. De visie en de kernpartneraanpak staan niet ter discussie, de verbetering zit volgens de scholen in de beschikbaarheid en professionaliteit (snel handelen, ontschot en integraal kijken) van de verschillende werkers. Er is geen verschil tussen scholen in Utrecht en Stichtse Vecht.

In de gesprekken is een globale nulmeting gehouden over de tevredenheid van de scholen over de kernpartners op hun school. Deze is voor alle kernpartners gemiddeld genomen voldoende, maar vraagt op onderdelen om extra inzet. De scholen zijn meer tevreden over de kernpartners afzonderlijk dan over het kernteam als geheel. Dat komt voort uit een ervaren gebrek aan daadkracht en appèl in complexe situaties.

3. Steun waar nodig

3.1 Kern

Kern van de ondersteuningsstructuur in het VO is de school ondersteunen in de basisvaardigheden van goed onderwijs en begeleiding op maat bij de schoolloopbaan van leerlingen. School en kernpartners vormen samen het kernteam van de school. Door de kernpartneraanpak is per school ook een beter beeld van de risico's en van de sterke punten in de ondersteuning en kunnen de kernpartners de school ook gericht ondersteunen op het schoolsysteem. De begeleiders passend onderwijs van Sterk VO vormen samen het team passend onderwijs. Iedere school krijgt tenminste een dagdeel in de week begeleiding vanuit Sterk VO.

3.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Steun waar nodig

Wat willen we bereiken?

Het team passend onderwijs werkt planmatig en effectief volgens de kernpartneraanpak en scholen worden door het team van kernpartners en door het buurt- of jeugdteam adequaat en effectief ondersteund.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. Planmatig werken met scholen aan ondersteuning.
- b. Verdere professionalisering van het team passend onderwijs en de kernteams.
- c. Monitoren van de kernpartneraanpak, ook in relatie tot buurtteams en jeugdteams

Hoe meten we onze prestaties?

- a. Alle scholen hebben een schoolondersteuningsplan en een activiteitenplan.
- b. Alle leerlingen met een ondersteuningsbehoefte hebben een OPP.
- c. Er is een vaste structuur voor overleg intern en met kernpartners (jaarkalender).
- d. Op 100% van de scholen is de plancyclus van ondersteuning volledig doorlopen.
- e. Alle begeleiders passend onderwijs hebben beschikbare expertise en specialismen in beeld en weten bij hiaten aanvullende kennis aan te boren.
- f. Alle kernteams maken een gezamenlijke evaluatie per school
- g. Scholen en ouders zijn tevreden over geboden ondersteuning (cijfer > 6.5)

Welke effecten zien we?

- o Alle scholen kennen de ondersteuningsroute, het OPP, hun eigen rol en taken en die van andere partners en werken volgens één kind, één plan.
- o Het team passend onderwijs is goed geschoold en op elkaar ingespeeld, werkt planmatig en handelingsgericht en draagt vanuit de vraag van scholen bij aan passend onderwijs voor alle leerlingen in Sterk VO.
- o Scholen en hun kernpartners rapporteren periodiek over de effecten van de ondersteuning op leerling- en schoolniveau.

3.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling

- o Het Team Passend Onderwijs werkt systematisch aan versterking en verbetering van de hoofdpdracht: leerlingen ondersteunen bij hun schoolloopbaan en de school versterken in de basis. De begeleiders passend onderwijs hebben zich verder ontwikkeld en er is meer duidelijkheid gekomen over rolneming en positie. Er zijn wekelijks korte overlegmomenten (scrum) en zes keer per jaar grote overleggen ter verdieping van werkwijzen en verbreding van kennis. Uit de schoolleidersgesprekken bleek dat zij over het algemeen tevreden zijn over hun kernpartners. Terugkerend punt is de actiegerichtheid, met name van het kernteam als geheel.

Resultaat per activiteit

- o De planmatigheid van werken wordt steeds beter, mede doordat de [mijlpalen](#) voor alle hoofdthema's in beeld zijn en zowel scholen als kernpartners weten wat voor welk onderdeel het tijdspad is.
- o De kernpartneraanpak wordt gemonitord op schoolniveau en op kernpartnerniveau. In reguliere overleggen met schoolleiders en gemeente en in de individuele gesprekken met schoolleiders is de kernpartneraanpak een vast onderwerp van gesprek. Een analyse van de aanpak in het kader van de Thuiszittersaanpak heeft geleid tot een aantal concrete verbeterpunten.

Effecten

- De ondersteuningsroute is bij alle scholen bekend. Alle scholen en kernpartners proberen om volgens het principe van één kind, één gezin, één plan te werken. Hierin zijn verbeteringen zichtbaar, maar het blijft een aandachtspunt in de samenwerking van de kernpartners.
- Op alle scholen is een vaste structuur voor overleg intern en met kernpartners (jaarkalender). Op alle scholen wordt tenminste jaarlijks een evaluatie met de kernpartners gehouden.
- De monitoring van de werkwijze heeft vooral een kwalitatief karakter gehad en is uitgevoerd door evaluatiegesprekken op school, evaluatiegesprekken tussen de directie van Sterk VO en de schoolleiders, evaluatie in de kernteams en met de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht via de kernpartneroverleggen.
- Scholen geven in hun ondersteuningsplan de gewenste scholing voor hun eigen school aan. In 2016 is eenmalig een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld ter versterking van de ondersteuningsstructuur op school.

3.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

Om de ondersteuning aan scholen verder te verbeteren moet blijvend aandacht worden besteed aan de kennis en vaardigheden van de begeleiders passend onderwijs en de andere kernpartners, aan de actiegerichtheid van het kernteam en aan het vergroten van de kennis over elkaars 'wereld'. De kernpartners kunnen nog meer bijdragen aan het signaleren en adresseren van trends en vraagstukken.

4. Het OPDC als tussenvoorziening

4.1 Kern

Als een leerling voor een korte of langere tijd niet terecht kan binnen het reguliere onderwijs en nog niet duidelijk is of het speciaal onderwijs de best passende plek is, kan hij of zij onderwijs volgen op [OPDC Utrecht](#) voor maximaal twee jaar. Binnen OPDC Utrecht werken verschillende onderwijs- en ondersteuningsinstellingen samen aan een kwalitatief hoogstaand aanbod voor leerlingen die de aansluiting met het reguliere onderwijs (tijdelijk) missen. Het OPDC versterkt ook de preventieve functie van het reguliere onderwijs. Leerlingen van OPDC Utrecht worden herplaatst binnen het reguliere onderwijs of begeleid naar een diploma of werk. Een leerling kan ook worden doorverwezen naar een school voor VSO of naar speciale trajecten. OPDC Utrecht neemt een bijzondere positie in in het aanbod aan voorzieningen: regulier onderwijs met steun in de vorm van arrangementen op maat. Tussenvoorzieningen zoals OPDC Utrecht kunnen dankzij steun van het rijk en de gemeente Utrecht in stand worden gehouden. Het OPDC is tevens de plusvoorziening voor RMC regio 19. De toelating tot het OPDC loopt altijd via het Loket passend onderwijs. Goed om te vermelden is dat OPDC Utrecht in 2016 als eerste VO school in Nederlands [swPBS gecertificeerd](#) is!

4.2 Doelstelling en beoogde resultaten

De hoofddoelstelling van het OPDC is terugschakeling naar het regulier onderwijs. Het OPDC heeft in 2016 189 leerlingen bediend (297 in 2015). Daarvan hebben 118 (144 in 2015) leerlingen de voorziening verlaten; alle 39 examenleerlingen hebben hun diploma gehaald (44 in 2015). Uit de monitor die jaarlijks door het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) wordt uitgevoerd, blijkt dat het OPDC de beoogde doelgroep van overbelaste leerlingen bereikt. De meeste leerlingen zitten na terugschakeling nog steeds in het regulier onderwijs. We geven hierna een korte toelichting op de belangrijkste opbrengsten van het OPDC in 2016. Een uitgebreide verantwoording is te vinden in het jaarverslag van het OPDC.

4.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Terugschakeling naar regulier voortgezet onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of uitstroom naar werk

- 70 leerlingen (59%) geschakeld naar het regulier voortgezet onderwijs (35), praktijkonderwijs (1) en het middelbaar beroepsonderwijs (34). De cijfers vertonen geen grote afwijkingen vergeleken met 2015.
- 38 leerlingen (32%) geschakeld naar het VSO (cluster 3 en 4) of een 3 milieuvoorziening. In 2015 waren dit 39 leerlingen (27%).
- 4 leerlingen (3%) uitgestroomd naar werk. In 2015 waren dit 13 leerlingen (9%).
- 5 leerlingen (4%) onder regie van leerplicht geplaatst en 1 leerling vertrokken naar het buitenland.

Het rendement over meerdere jaren (monitor KBA)

Begin 2016 is de zesde meting in de monitoring van OPDC Utrecht over schooljaar 2014-2015 uitgevoerd. In de zesde meting zijn net als in voorgaande jaren de hoofddoelen van passend onderwijs als kader gebruikt. De onderzoeksvragen gaan over de mate waarin OPDC Utrecht erin slaagt bij te dragen aan deze doelen. De rapportage maakt duidelijk dat OPDC Utrecht vaak de passende plek voor leerlingen is, gezien de complexe problematiek waar zij mee te maken hebben. OPDC Utrecht is dat al jaren voor de groep overbelaste leerlingen, er is stabiliteit te zien in het behalen van de doelen. Wat ook duidelijk wordt is dat het OPDC niet altijd de passende plek is voor leerlingen in de i-klassen. In 2016 volgden 34 leerlingen volgen onderwijs in de i-klassen. Deze leerlingen hebben te maken met andersoortige problematiek en komen daardoor vaak niet toe aan onderwijs. Omdat het OPDC nadrukkelijk een onderwijsdoel nastreeft, is het OPDC voor deze leerlingen niet altijd een passende plek. OPDC Utrecht heeft voor deze leerlingen nadrukkelijk een rol bij het vaststellen van het probleemprofiel. Het is van belang dat zij niet te lang op het OPDC blijven als sprake is van een voor het OPDC te zware (GGZ-)problematiek. De leerlingen die in de i-klas blijven behalen wel goede diplomaresultaten. Relatief veel leerlingen stromen vanuit OPDC Utrecht door naar het VSO. Deze leerlingen hebben een dermate zware ondersteuningsvraag dat schakeling naar een intensief arrangement nodig is. Het percentage leerlingen dat uitstroomt vanuit het OPDC naar het VSO is in 2014 – 2015 opgelopen naar 28%. De afgelopen jaren blijkt dat het OPDC steeds meer als brug is gaan fungeren tussen VSO en VO. Het aantal leerlingen dat vanuit het VSO instroomt in het OPDC neemt gestaag toe. Tegen deze achtergrond is ook gestart met een pilot van experts van het Kromme Rijn College die leerlingen begeleiden op het OPDC. De toekomst zal moeten uitwijzen of deze route op termijn succesvol is.

4.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

Een groot en nog steeds toenemend percentage leerlingen van het OPDC stroomt uit naar het VSO. Een voortdurend aandachtspunt is de tussenpositie van het OPDC Utrecht tussen lichte zorg in het VO en zware zorg in het VSO. Vraag is ook of de instroom op het OPDC vanuit het VSO op termijn succesvol is. Een aandachtspunt blijft verder de ontwikkeling in leerlingaantallen en daarmee samenhangend de bekendheid van het OPDC bij de (speciale) basisscholen, het VO en in de regio. Het OPDC neemt de urgente thema's mee in het jaarplan 2017.

5. Speciaal als het moet

5.1 Kern

De meeste ondersteuningsvragen kunnen door de school en de kernpartners opgepakt worden. Maar voor een deel van de jeugdigen en gezinnen is specialistische ondersteuning het meest passend. Daarom blijven speciale lesplaatsen en gecombineerde arrangementen van onderwijs en zorg op maat altijd nodig.

Sterk VO heeft op basis van de kengetallen van 2016 een deelnamepercentage van 3,45% (612 leerlingen op een totaal van 17.339) aan het VSO binnen Sterk VO en daarbuiten. Vorig jaar lag dit op 3.31%. Het landelijk percentage lag op 1 oktober 2015 op 3.47%.

5.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Speciaal als het moet

Wat willen we bereiken?

Sterk VO heeft een dekkend aanbod van tussenvoorzieningen en speciale onderwijsvoorzieningen. In het kader van de verschillende transities is voldaan aan de voorwaarden voor een zorgvuldige uitstroom van onderwijs naar arbeid of dagbesteding.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doorontwikkeling onderwijs- en ondersteuningsarrangementen in combinatie met afspraken over vervoer naar stage en dagbesteding.

Hoe meten we onze prestaties?

Er zijn geen thuiszitters als gevolg van onvoldoende passend onderwijs, onvoldoende hulptrajecten of knelpunten in het vervoer.

Welke effecten zien we?

Voor iedere jongere in Sterk VO met een speciale onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is een passend combinatieaanbod van onderwijs- en ondersteuningsarrangementen.

5.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling en activiteiten

- o Met de gemeente Utrecht, het samenwerkingsverband Utrecht PO en de mytyl- en ZML-scholen in Utrecht is een pilot gestart om te onderzoeken of de onderwijszorgarrangementen op deze scholen op een efficiëntere manier georganiseerd kan worden. Doel is om de regeldruk voor scholen op dit gebied te verminderen en een werkwijze te ontwikkelen die ook voor andere VSO-scholen en voor de samenwerkingsverbanden en gemeenten in de regio efficiënt is.
- o De samenwerkingsverbanden VO en de VSO scholen in de regio hebben hun overeenkomst, bedoeld om leerlingstromen tussen de verschillende samenwerkingsverbanden en de toewijzing van extra of internsieve ondersteuning zo goed mogelijk te laten verlopen, geactualiseerd. Samenwerking en afstemming tussen de samenwerkingsverbanden en tussen de 'loketten' of toelatingscommissies krijgt steeds meer vorm. In juni en in december 2016 zijn rond deze afstemming en samenwerking werkconferenties georganiseerd.
- o Scholen, besturen en Sterk VO nemen actief deel aan de overleggen rond de entreeopleiding en participatie van jongeren in kwetsbare posities. In 2015 zijn de werk- en stuurgroepen op dit gebied ondergebracht bij de stuur- en kerngroep RMC. In 2016 is verder geïnvesteerd in de verbinding van deze beleidsterreinen.
- o In september 2016 is gestart met de inzet van een OPDC expert voor havo/vwo-scholen om deze scholen te ondersteunen bij het onderwijs aan leerlingen die als gevolg van externaliserend gedrag dreigen uit te vallen. In juni 2017 wordt de pilot geëvalueerd en wordt besloten over het vervolg.
- o In 2016 is opnieuw onderzoek gedaan naar de dekkendheid en passenheid van het regionale aanbod aan voorzieningen en leerlingstromen daartussen.

Effecten

Een belangrijke indicator voor de dekkend- en passendheid van het aanbod is het aantal thuiszitters als gevolg van onvoldoende passend onderwijs. In 2016 lag dat aantal gemiddeld op 40, waarvan het merendeel een grote ondersteuningsbehoefte heeft als gevolg van complexe problematiek (GGZ, langdurig ziek, psychosociaal/gezinsproblematiek). Alle thuiszitters zijn bekend bij Leerplicht en bij het samenwerkingsverband. In het najaar van 2016 zijn twee bijeenkomsten over thuiszitten georganiseerd door Gedragswerk, Stichting Autiplus en Sterk VO. In november 2016 is het [Utrechts Thuiszitterspact Van thuiszitten naar schoolgaan](#) vastgesteld. Hierin staat concrete afspraken om het aantal thuiszitters waar mogelijk nog verder terug te dringen.

5.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

De dekkend- en passendheid van het aanbod blijft een punt van aandacht. Om die reden wordt het aanbod goed gemonitord op effecten en op de wenselijkheid van eventuele structurele aanpassingen in beleid. Aan de hand van casuïstiek worden met de scholen hiaten verkend.

6. Doorgaande schoolloopbanen, arrangeren volgens één plan

6.1 Kern

Passend onderwijs is in de visie van Sterk VO goed onderwijs en ondersteuning bij de schoolloopbaan als dat nodig is. In het afgelopen jaar is het 'schoolloopbaandenken' opnieuw stevig neergezet: soepele overgangen van primair naar voortgezet (speciaal) onderwijs, binnen het regulier voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs. Systematisch verzamelen van data, analyse en aanscherping van beleid is nodig om meer leerlingen passender te kunnen plaatsen. Het Loket Passend Onderwijs/POVO heeft een sleutelrol in het ondersteunen van en arrangeren in de schoolloopbaan van leerlingen.

6.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Doorgaande schoolloopbanen, arrangeren volgens één plan

Wat willen we bereiken?

Iedere leerling in Sterk VO krijgt een plek en ondersteuning in VO, VSO of MBO die past bij zijn onderwijsniveau en ontwikkelingsperspectief.

Wat gaan we daarvoor doen?

a. Uitvoering ondersteunen van de POVO- procedure, VOVO-procedure, procedure VOMBO/De Overstap

b. Verdere intensivering van de thuiszittersaanpak

Hoe meten we onze prestaties?

a. 100% van de leerlingen in Sterk VO is in mei voorafgaand aan de overgang passend geplaatst in het VO of VSO.

b. 90% van de leerlingen in Sterk VO die naar het MBO willen gaan, heeft zich voor 1 april aangemeld op een MBO.

c. 90% van deze leerlingen is voor 1 oktober definitief geplaatst op een MBO.

d. 100% van de leerlingen in Sterk VO met een ondersteuningsbehoefte is warm overgedragen met een ontwikkelingsperspectiefplan.

e. Alle aanvragen voor arrangementen worden geregistreerd, gevolgd op voortgang, inzet geld en geëvalueerd op het resultaat van de ondersteuning

Welke effecten zien we?

o PO/SO en VO/VSO scholen zijn tevreden over de overgang en doorgaande ondersteuning (cijfer > 6.5)

o VO/VSO-scholen en MBO-instellingen zijn tevreden over de overgang en doorgaande ondersteuning (cijfer > 6.5)

o Er zijn geen thuiszitters als gevolg van onvoldoende passend onderwijs.

o Er wordt op basis van rapportages en trends systematisch gewerkt aan kwaliteitsverbetering van de overgangen in en de ondersteuning bij de schoolloopbaan.

6.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling

- o De POVO-procedure is in juni 2016 met scholen en besturen geëvalueerd, in september 2016 is de [POVO-procedure 2016-2017](#) voor Utrecht en Stichtse Vecht gepresenteerd. Voor leerkrachten en docenten is een aparte [handleiding](#) opgesteld, voor ouders een POVO [informatieblad](#). De stedelijke werkgroep is uitgebreid met een aantal leerkrachten en VO-vertegenwoordigers. In 2016 is opnieuw gewerkt met een externe woordvoerder POVO, dit is over het algemeen goed bevallen. In 2016 heeft de VU het onderzoek naar alternatieven voor het lotingsstelsel in Utrecht herhaald. Er is in 2016 in G4 verband veel contact en overleg met OCW geweest in verband met de aanscherping van het aanmeldbeleid. OCW heeft op 20 december 2016 [deze brief](#) over de aanmelding van leerlingen onder alle besturen voor PO en VO en de samenwerkingsverbanden verspreid. In 2017 wordt bezien of en welke aanpassingen in de huidige procedure noodzakelijk zijn.
- o De werkwijze voor de [overstap VO-VO](#) bij afstroom is eind 2016 door schoolleiders en besturen aangescherpt en opnieuw bekrachtigd. OC Het Kabinet heeft opnieuw een uitgebreide analyse op school- en bovenschoolsniveau gemaakt.
- o De activiteiten voor de overstap VO-MBO, zoals loopbaanbegeleiding, vallen onder de regionale [Schoolwerkt](#)-agenda. Alle scholen hebben hun LOB-beleid in een matrix opgenomen. Er is een aparte matrix voor VSO-PrO, vmbo, vmbo tl en havo. 10 scholen met bijna 100 mentoren hebben een training gevolgd van de Loopbaangroep met als thema het voeren van loopbaangesprekken met leerlingen. 14 scholen hebben een plan ingediend ter bevordering van het huidige LOB beleid op school. Tijdens de LOB-netwerken presenteren de scholen hun aanpak aan elkaar. Ook de uitwerking van de [profielen per VMBO school](#) zijn in het netwerk besproken. Het LOB netwerk is een goed platform om maatregelen te delen die helpen om voortijdig schoolverlaten binnen de scholen te reduceren. De netwerken LOB worden goed bezocht en over

het algemeen gewaardeerd, in gezamenlijkheid wordt de agenda bepaald. In 2016 heeft twee keer een bedrijfsbezoek plaatsgevonden.

- Het project De Overstap is gericht op een soepele overgang van voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs. In 2016 is een zeer goed resultaat behaald, 99% van de jongeren is voor 15 oktober gestart met een opleiding (norm was 95%). Op 3 november vond de jaarlijkse startdag plaats, een sfeerverslag van de Startbijeenkomst de Overstap is [hier](#) te vinden. Het projectteam De Overstap wordt aangestuurd door een externe projectleider.
- Er is gestart met [Sterk VMBO](#), er worden binnen Sterk VO geen LWOO indicaties meer afgegeven. Alle scholen voor VMBO hebben hun ondersteuningsmogelijkheden gedeeld en verder ontwikkeld.
- Sterk VO neemt deel aan een adviescommissie voor de MBO Entreeopleiding.
- 17 VO scholen neemt deel aan het project datagestueerd en opbrengstgericht werken. Het systematisch analyseren van data krijgt steeds meer vorm. Op basis van cijfermatige trends wordt beleid bevestigd of aangescherpt. In juni 2016 vond een projectconferentie plaats.
- De thuiszittersaanpak is verder geïntensiveerd en leidt tot goede resultaten (zie ook hoofdstuk 5).

Resultaat per activiteit

- Alle leerlingen die de overstap hebben gemaakt van PO naar VO of VSO zijn conform de POVO-procedure tijdig en passend geplaatst. Een overzicht van de resultaten en opkomst bij activiteiten:

Resultaten POVO	2015	2016
Aantal overstappers Utrecht	3317	3420
Aantal overstappers Stichtse Vecht	546	700
Aantal adviezen praktijkonderwijs door Loket	113	118

- Voor leerlingen die de overstap VO-VO maken zijn afspraken gemaakt tussen de schoolleiders en de besturen. Voor deze overstap wordt de VO-VO module gebruikt. Een analyse van de cijfers geeft het volgende beeld:

Resultaten VOVO	2015	2016
Aantal overstappers gemeld in de VO-VO module	352	369
Aantal leerlingen dat is afgestroomd	129	149
Aantal leerlingen dat is opgestroomd	58	76
Aantal leerlingen dat is overgestapt op hetzelfde niveau	92	87

- Het bovenschools aanbod testen en toetsen wordt steeds meer afgestemd op vragen van scholen. De gesprekken met scholen en ouders over de uitkomsten van onderzoek en de best passende ondersteuning hebben grote meerwaarde. Hieronder een overzicht van leerlingen die hebben deelgenomen aan het bovenschools aanbod van testen en toetsen (intelligentieonderzoek, dyslexieonderzoek).

Deelname testen en toetsen	2015	2016
Aantal leerlingen dat heeft deelgenomen aan testen en toetsen	113	85
Aantal leerlingen dat heeft deelgenomen aan een dyslexie-onderzoek	52	29
Aantal leerlingen dat een dyslexieverklaring heeft gekregen	37	24

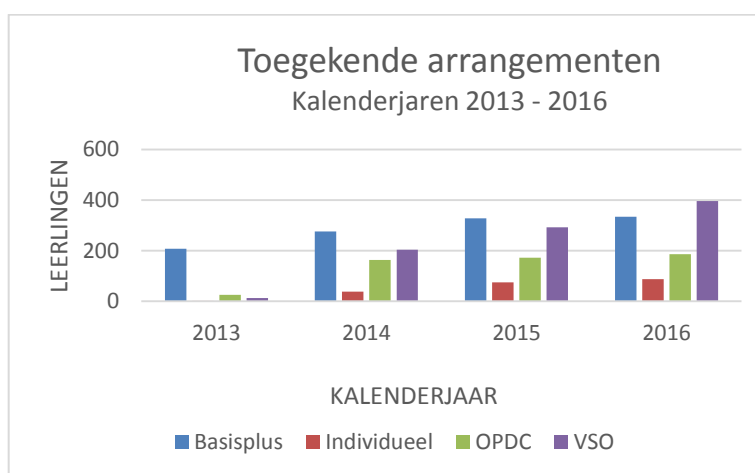
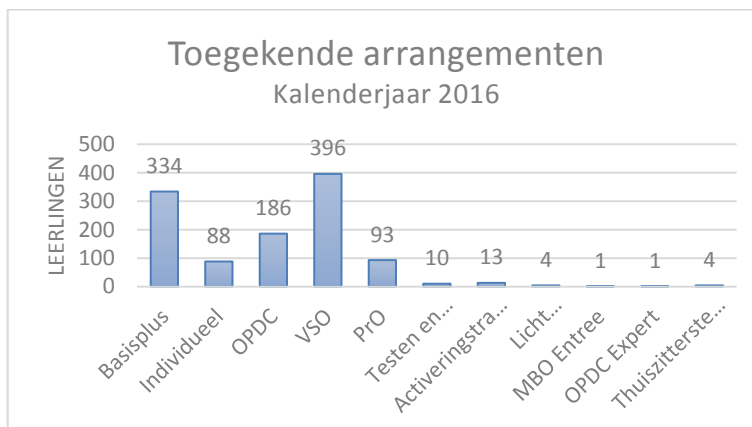
- Voor VOMBO zijn de resultaten in onderstaand overzicht weergegeven. Dit jaar zijn de resultaten op de indicator geplaatst voor 1 oktober nog beter dan in 2015, voor de VMBO-leerlingen lag het percentage op 99% en voor alle VO-scholen ligt dit op 98%. Een uitgebreid jaarverslag en een toelichting op de (niet) behaalde normen is [hier](#) te lezen. Meer informatie is ook te vinden op www.schoolwerkt.nl.

AIB	Norm	2014	2015	2016	+/- norm	+/- vorig schooljaar
Op 1 april hebben de VMBO-leerlingen zich aangemeld bij een MBO/andere instelling.	90%	81%	90%	94%	+ 4%	+ 4%
Op 1 april hebben de VO-leerlingen zich aangemeld bij een MBO/andere instelling.	90%		66%	90%	+/- 0%	+ 24%
Op 1 april hebben de bij het MBO in de regio Utrecht aangemelde leerlingen een afgerond DDD.	90%			75%	- 13%	
Op 1 juni de op 1 april aangemelde VMBO-leerlingen minimaal voorlopig geplaatst bij een MBO of andere instelling	90%	72%	82%	82%	- 8%	+/- 0%
Op 1 juni de op 1 april aangemelde VO-leerlingen minimaal voorlopig geplaatst bij een MBO of andere instelling	90%		82%	82%	- 8%	+/- 0%
Op 1 juni naar het MBO overstappende Pro/VSO leerlingen krijgen een warme overdracht met een formulier (o.a. OPP, handelingsplan, etc.)	100%			39%	- 61%	
Op 1 juni alle vierdejaars VMBO leerlingen nemen deel aan de Oriëntatiedagen.	75%		29%	11%	- 64%	+ 2%
Op 1 juni hebben de bij het MBO in de regio Utrecht aangemelde leerlingen een afgerond DDD.	100%			81%	- 19%	
Op 1 oktober alle leerlingen die het VMBO verlaten, zijn geplaatst bij een MBO/andere instelling en starten met een opleiding.	95%	91%	98%	99%	+ 4%	+ 1%
Op 1 oktober alle leerlingen die het VO verlaten, zijn geplaatst bij een MBO/andere instelling en starten met een opleiding.	95%		95%	98%	+ 3%	+ 3%

Indicatorenoverzicht 2016

- o Het Loket passend onderwijs heeft in 2016 het generieke model van Onderwijs Transparant ingevoerd. Het aanvullende aanbod, zoals testen en toetsen, het activeringstraject en de inzet van de OPDC expert, worden vanaf 2016 ook aangevraagd in de vorm van een arrangement bij het Loket. In onderstaand overzicht is het aantal arrangementen opgenomen dat op 1 oktober 2016 door het Loket was afgegeven. Ook is een overzicht van de toegekende arrangementen in de jaren 2013 – 2016 opgenomen.

Toelichting op de cijfers

Intensief arrangement (TLV's VSO):

- 2016 was het laatste jaar waarbij van zittende VSO leerlingen hun CVI indicatie kon worden omgezet in een TLV. Dit is veel werk geweest voor alle VSO scholen en voor het Loket. Deze omzetting heeft ook er ook voor gezorgd dat er vanaf 2013 een toename is geweest van aanvragen TLV's VSO. In het totaal zijn er 396 TLV's VSO afgegeven. Hierbij gaat het om: omzettingen CVI indicatie naar TLV VSO, verlenging van bestaande TLV's, nieuwe TLV aanvragen vanuit VO scholen, nieuwe TLV aanvragen voor onderinstromers.

- Bij het verlengen van bestaande TLV's en de aanvragen voor onderinstromers mist nog vaak een duidelijke motivatie. Waarom is een leerling (nog) aangewezen op het VSO? Aan welke doelen gaat er gewerkt worden? Zijn de doelen waar eerder aan gewerkt is behaald?

Medium arrangement OPDC:

- Deze arrangement aanvragen bestaan uit: aanvragen vanuit de VO scholen, herindicaties vanuit het OPDC, terugplaatsing vanuit het VSO. Er is een lichte stijging van het aantal afgegeven arrangementen te zien.
- Het tijdsplan voor het aanvragen van de herindicaties loopt nog niet helemaal goed, dit vraagt verbetering. Wel is er meer eenduidigheid wat betreft de OPP's. Ook bij de terugplaatsingen vanuit het VSO werden de afgesproken procedures niet altijd gevolgd, dit gaat nu beter.

Basisplus arrangement:

- In 2016 hebben we een andere aanpak gehanteerd bij het beoordelen van aanvragen voor een basisplus arrangement. Er is een analyse gemaakt van de totale aanvraag per school. Het beoordelen van de individuele aanvragen ligt nu meer bij de school en de begeleider passend onderwijs. Het verloop van de aantallen basisplus van de afgelopen jaren laat een behoorlijke stijging zien. Ten opzichte van 2015 is er nog een lichte stijging te zien.

Licht arrangement:

- Er was onduidelijkheid over welke ondersteuning hieronder valt. De volgende definitie is gehanteerd: 'een arrangement waarbij de leerling ondersteuning krijgt van iemand buiten de school'. Ook bij de lichte arrangementen is er de afgelopen jaren een behoorlijke stijging te zien.

Nieuwe arrangementen:

- In 2016 is een aantal nieuwe arrangementen voor scholen ontstaan. Een deel hiervan was al beleid maar loopt nu via een arrangementsaanvraag bij het Loket. Het gaat om: testen en toetsen, activeringstraject, licht arrangement de Hoogstraat, MBO entree, OPDC expert, thuiszitterteam Redl.

Effecten

De scholen zijn over het algemeen tevreden over de overgang en doorgaande schoolloopbanen. Voor de overgang POVO wordt dit met een jaarlijkse enquête gemeten. De overgang VOMBO wordt jaarlijks geëvalueerd op de startdag. De thuiszittersaanpak leidt tot goede resultaten. De thuiszitters die er eind 2016 zijn, hebben alle een zeer complexe situatie en/of ondersteuningsbehoefte, waarbij het primaat van de aanpak niet bij het onderwijs ligt en eerst hulpverlening moet worden ingezet om daarna te bezien of schoolgang weer kan worden bevorderd.

6.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

De ontwikkelpunten voor POVO worden vooral ingegeven door (veranderingen in) de wet- en regelgeving en de uitkomsten van de jaarlijkse evaluatie. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor POVO ligt bij de bestuurlijke werkgroep POVO. Sterk VO is de uitvoeringsorganisatie van POVO. De LOB-netwerken staan steeds meer in het teken van verbeteren van het LOB-beleid en het leren van elkaar door bijvoorbeeld uitwisseling tussen docenten VMBO/MBO, samenwerking met werkgevers, en van een goede overgang naar het MBO.

Het Loket Passend Onderwijs/POVO heeft als prioriteiten het verder verbeteren van de kwaliteit zorgcyclus (waaronder het volgen van leerlingen die naar het VSO gaan) en het zorgen voor continuïteit in ondersteuning samen met het SWV Utrecht PO en de samenwerkingsverbanden in de regio. De huidige werkwijze van het toekennen van arrangementen wordt dit schooljaar tegen het licht gehouden. Een tijdelijke werkgroep van scholen en vertegenwoordigers van het samenwerkingsverband gaat zich buigen over de mogelijkheden om de bestaande werkwijze te vereenvoudigen en de ruimte voor scholen te vergroten, uiteraard zonder de winst van de afgelopen jaren te verliezen.

7. Een sterke positie van ouders

7.1 Kern

Het is belangrijk dat school, ouders en kernpartners goed samenwerken. Vooral als een leerling of zijn gezin extra hulp of ondersteuning nodig heeft. Sterk VO stimuleert dat ouders vanaf het begin worden betrokken bij het onderwijs en de ondersteuning van de school. Dat wordt op verschillende manieren vormgegeven. Een van de belangrijke instrumenten die de wet passend onderwijs biedt om de zeggenschap van ouders te versterken, is het Ontwikkelingsperspectiefplan (zeggenschap over de ondersteuning van hun kind) en de Ondersteuningsplanraad (zeggenschap over de koers en inzet van het samenwerkingsverband).

7.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Een sterke positie van ouders

Wat willen we bereiken?

Ouders zijn goed op de hoogte van het (ondersteunings)aanbod van de scholen in Sterk VO en ondersteuning wordt altijd in overleg met ouders ingezet.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. Schoolondersteuningsplannen zijn via de website van scholen beschikbaar.
- b. Voortzetten training in communicatie van scholen met ouders.

Hoe meten we onze prestaties?

- a. Ouders zijn tevreden over de geboden ondersteuning (rapportcijfer > 6.5).
- b. Alle vragen van ouders worden door de school, door Sterk VO of door de OPR adequaat beantwoord.

Welke effecten zien we?

- c. Het aantal gegronde klachten en bezwaren per jaar is < 5.
  - o Alle informatie over ondersteuning die de scholen binnen Sterk VO bieden is beschikbaar op hun website
  - o Alle scholen en kernpartners communiceren tijdig en effectief met ouders.
  - o Ouders worden adequaat geïnformeerd.

7.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling

- o Contacten met ouders lopen in eerste instantie via de scholen. Als er een ondersteuningsbehoefte is, dan wordt er een Ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld samen met leerling en ouders. Het samen opstellen van dit OPP is een goed middel om met ouders door te praten over de mogelijkheden voor ondersteuning binnen de school en daarbuiten.
- o In de piekperiode van POVO heeft het uitvoeringsorganisatie POVO direct contact met ouders. Naast veel vragen over de procedure hebben ouders ook veel vragen over de best passende school en/of ondersteuning voor hun kind. Alle vragen van ouders worden zoveel mogelijk direct beantwoord.

Resultaat per activiteit

- o Op de website staat veel [informatie voor ouders](#) over passend onderwijs, Sterk VO en POVO. Er is ook een ouderapp voor POVO.
- o In 2016 heeft de bezwaarcommissie van Sterk VO geen bezwaarschriften ontvangen.
- o De OPR is in 2016 drie keer bij elkaar geweest.
- o Er is één geschil geweest tussen school en ouders.

Effecten

De betrokkenheid van leerling en ouders bij het opstellen van een OPP is meer een 'gewoonte' geworden. De (oudergeleding in) de OPR levert een goede bijdrage aan de koers van Sterk VO.

7.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

Communicatie met ouders blijft een aandachtspunt voor scholen en voor Sterk VO. Het samen opstellen van het OPP is een goed middel om met ouders in contact te blijven over de schoolloopbaan van hun kind en de ondersteuning daarbij. Het ontsluiten van informatie via de website en andere middelen en verdere training voor scholen op communicatie met ouders blijven aandachtspunten. De kernpartners kunnen hier ook een goede bijdrage aan leveren.

8. Monitoring en evaluatie

8.1 Kern

Monitoring is nodig om zicht te krijgen op het resultaat en de effecten op leerlingniveau van de inspanningen van scholen en van het samenwerkingsverband. De inspectie van het onderwijs heeft drie kwaliteitsaspecten geformuleerd voor passend onderwijs die Sterk VO ook als uitgangspunt gebruikt:

1. resultaten: een passende plek voor iedere leerling door een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen (analyse van het aantal voortijdig schoolverlaters en thuiszitters, zicht op leerlingen die tussen wal en schip vallen, doorstroomgegevens, resultaten samenwerking jeugdzorg).
2. management en organisatie: een duidelijke missie en doelstellingen van het samenwerkingsverband voor passend onderwijs, slagvaardige aansturing, communicatie en een doelmatige, inzichtelijke organisatie.
3. kwaliteitszorg: zorg voor kwaliteit door systematische zelfevaluatie vanuit het samenwerkingsverband, planmatige kwaliteitsverbetering, jaarlijkse verantwoording hierover en borging van verbeteringen.

8.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Monitoring en evaluatie

Wat willen we bereiken?

Wat gaan we daarvoor doen? Hoe meten we onze prestaties?

Welke effecten zien we?

Er is een monitorsysteem waarmee Sterk VO zicht krijgt op de effecten van de aanpak van passend onderwijs op verschillende niveaus en op de effecten van de gezamenlijke aansluitingsopgaven in het kader van zorg voor jeugd. Doorontwikkelen van een integraal en cyclisch monitor- en evaluatiesysteem.

- a. Alle doelstellingen en de daarbij behorende activiteiten van Sterk VO worden periodiek intern en extern geëvalueerd op voortgang en resultaat.
- b. De aansluitingsopgaven en de daarbij behorende activiteiten worden periodiek intern en extern geëvalueerd op voortgang en resultaat.
- c. Er wordt tweejaarlijks een audit georganiseerd om zicht te krijgen op het maatschappelijk effect van de inspanningen van Sterk VO voor passend onderwijs.
- d. Sterk VO verantwoordt zich door middel van jaarverslag en jaarstukken
  - o Een goed werkend en gebruiksvriendelijk systeem voor het toekennen en evalueren van arrangementen..
  - o Een thema-overstijgende evaluatiecyclus.

8.3 Toelichting op de resultaten voor 2016

Resultaat op de hoofddoelstelling en de activiteiten

- o Sterk VO heeft in 2014 een [kwaliteitszorgcyclus](#) opgesteld om zicht te krijgen op activiteiten, effecten en bijsturingmogelijkheden op leerlingniveau, schoolniveau en SWV-niveau.
- o Evaluatie van de uitvoering van de hoofdopdracht van Sterk VO vindt onder meer plaats via de auditcommissie en bestuursvergaderingen, de schoolleidersoverleggen, in de jaarlijkse schoolleidersgesprekken, in de OPR en in de evaluatie van het Utrechts Thuiszitterspact. Daarnaast wordt met regelmaat in overleggen en netwerken geëvalueerd hoe de implementatie van passend onderwijs loopt. Op leerlingniveau wordt het OPP periodiek geëvalueerd met leerling en ouders. Alle scholen evalueren jaarlijks in juni hun schoolondersteuningsplan als basis voor het komende schooljaar.
- o Via het digitale systeem voor het toekennen van arrangementen (Onderwijs Transparant, OT) wordt op het niveau van het samenwerkingsverband de zorgtoewijzing gemonitord. De financiële monitor loopt via Afas.
- o De gezamenlijke aansluitingsopgaven in het kader van de verbinding passend onderwijs en zorg voor jeugd (bijlage 1) worden gevolgd in het voortgangsoverleg van de beide samenwerkingsverbanden, de gemeente Utrecht en Lokalis.

Effecten

Het planmatig werken, signaleren van trends, evalueren en bijsturen heeft dit jaar meer aandacht gekregen. Het nieuwe model van Onderwijs Transparant en de kwaliteit zorgcyclus helpen hierbij.

8.4 Ontwikkel- en verbeterpunten

De financiële registratie en uitputting van de budgetten kan nog inzichtelijker worden ingericht. Hierop is overigens al een grote verbetering gemaakt.

9. Inrichting, organisatie en communicatie

9.1 Doelstelling van Sterk VO

De doelen en prioriteiten van Sterk VO zoals beschreven in het ondersteuningsplan:

- zorgvuldig uitvoeren van de wettelijke taken van passend onderwijs: geen jongere tussen wal en schip
- ondersteunen van scholen en docenten bij het versterken van de basis
- bevorderen van soepele overgangen en doorgaande schoolloopbanen
- actieve samenwerking met gemeenten, andere samenwerkingsverbanden en partners in het jeugd domein
- planmatig en cyclisch werken aan kwaliteitsverbetering

9.2 Staf en bedrijfsvoering

Sterk VO heeft gekozen voor een bestuur/directiemodel. Het bestuur en de directie van Sterk VO worden ondersteund door een staf. De staf heeft beleidsmatige, beheersmatige en administratieve taken op het gebied van, financiën, personeel en organisatie, PR en communicatie en monitoring en verantwoording. De staf bewaakt de samenhang in beleid en uitvoering op het gebied van doorlopende schoolloopbanen en ondersteuning waar dat nodig is. Dat is ook van belang vanwege de complexiteit en variëteit van verschillende subsidiestromen van rijk en gemeenten voor de uitvoering van deze taken.

9.3 Medezeggenschap

Sterk VO heeft een Ondersteuningsplanraad (OPR). De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) is hierop van toepassing. De MR-en van de afzonderlijke scholen (voor het Wellant College de Ondernemingsraad) vaardigen leden af voor de OPR. De [OPR](#) van Sterk VO heeft 18 zetels, 2 zetels per deelnemend schoolbestuur. De OPR vergadert drie maal per jaar.

9.4 Organisatie- en overlegstructuur

De [organisatie](#) van Sterk VO is opgebouwd rond drie pijlers: doorgaande schoolloopbanen (van PO tot MBO), OPDC Utrecht en passend onderwijs (inclusief schakelen en arrangeren). Op bestuurlijk niveau en voor elk van deze pijlers zijn overlevormen georganiseerd. Het bestuur van Sterk VO neemt de besluiten over het beleid van Sterk VO. De besluitvorming over POVO ligt bij het [bestuurlijk overleg](#) van schoolbesturen PO en VO en over VOMBO bij de [Schoolwerkagenda 2015-2019](#). Sterk VO is uitvoeringsorganisatie voor POVO en VOMBO. Omdat de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van met name de gemeente Utrecht bij de drie pijlers groot is, vindt er met regelmaat afstemmingsoverleg plaats om de integraliteit van beleid en een adequate uitvoering daarvan te borgen. Beleid wordt in de verschillende overleggen besproken en geëvalueerd, voorstellen voor aanpassing worden voor besluitvorming aan het bestuur voorgelegd. Er is tweemaal per jaar een gezamenlijk schoolleidersoverleg van schoolleiders en besturen. Daarnaast zijn er afzonderlijke schoolleidersoverleggen voor TL/HAVO/VWO, VMBO/ISK en PrO/VSO. Implementatie en communicatie van het beleid gebeurt ook via de netwerken (POVO, LOB, zorgcoördinatoren en orthopedagogen), het overleg met de samenwerkingsverbanden in de regio, het overleg met de kernpartners en via de website, nieuwsbrieven en themabijeenkomsten.

9.5 Klachten en bezwaren

Een klacht betekent dat er iets is misgegaan in de communicatie of de dienstverlening door het samenwerkingsverband. In deze [klachtenprocedure](#) is beschreven hoe Sterk VO met klachten omgaat. Een klacht kan worden ingediend door een [klachtenformulier](#) in te vullen en te sturen naar klachtencommissie@sterkvo.nl. Het Loket passend onderwijs van Sterk VO geeft besluiten af voor de toelating tot het voortgezet speciaal onderwijs. Dit besluit is een beschikking in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. De mogelijkheid tot bezwaar en beroep tegen deze beschikking staat open. Een bezwaar tegen een besluit van Sterk VO over de toelaatbaarheid tot het VSO dient binnen zes weken na het besluit te worden ingediend bij de [bezwaarcommissie](#), bezwaarcommissie@sterkvo.nl. In het [reglement](#) van de bezwaarcommissie staat hoe Sterk VO met deze bezwaren omgaat. In 2016 heeft Sterk VO geen klachten of bezwaren ontvangen.

9.6 Communicatie

Sterk VO investeert veel in het uitdragen van de visie op passend onderwijs en de vertaling daarvan naar de praktijk. In 2016 zijn nieuwe filmpjes gemaakt voor het OPDC en [animaties voor Sterk VMBO en PrO](#). In 2016 heeft Sterk VO een werkconferentie voor het schoolondersteuningsplan georganiseerd, een werkmiddag voor kernpartners en twee conferenties voor VO/VSO in de regio samen met andere sw-en. Sterk VO heeft 6 interne en 6 externe nieuwsbrieven uitgebracht, de website 'opgeschoond' en meegewerkt aan onderzoeken. Er hebben in 2016 2 netwerken LOB, 2 bedrijfsbezoeken en 2 netwerken voor zorgcoördinatoren en orthopedagogen plaatsgevonden. Het aantal bezoekers van de website lag in 2016 op 52.682, dat zijn gemiddeld ruim 4.500 bezoekers op www.sterkvo.nl.

10. Financieel jaarverslag

10.1. Ontwikkelingen in 2016

Deze financiële paragraaf bevat een analyse van de relatie tussen het gevoerde beleid en de staat van baten en lasten. Tevens is een analyse opgenomen van de afzonderlijke posten en de kengetallen en een continuïteitsparagraaf.

Het kalenderjaar 2016 is het tweede jaar waarin Passend Onderwijs financieel volledig is ingevoerd; met ingang van dit jaar maakt ook LWOO/PRO onderdeel uit van Passend Onderwijs. Dit betekent dat de cijfers in de jaarrekening 2016 zich slechts beperkt laten vergelijken met voorgaande jaren. Sterk VO heeft gekozen voor opting out en hiermee de indicatiestelling voor LWOO losgelaten, voor praktijkonderwijs is deze onveranderd gebleven. Sterk VO hecht veel waarde aan een transparante verslaggeving, waarin een duidelijke relatie gelegd wordt tussen doelen in inzet van middelen. Om die reden is gekozen voor een programmabegroting, waarin de gemaakte beleidskeuzes leidend zijn. De jaarrekening, die moet voldoen aan de wettelijke voorschriften kent een andere indeling. In de financiële analyse wordt daarom aan beide onderdelen aandacht besteed.

10.2. Financiële positie van het Samenwerkingsverband Sterk VO – Kengetallen

De financiële positie van Sterk VO is goed. De financiële kengetallen hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld.

	2012	2013	2014	2015	2015 gecorrigeerd	2016	cor
Solvabiliteit	0,32	0,26	0,38	0,60		0,76	
Liquiditeit	1,37	1,33	1,57	2,5		4,0	
Rentabiliteit	3,7%	11,8%	6,1%	9,7%	7,6%	7,2%	5,8%
Weerstandsvermogen	9,6%	20,7%	26,4%	35%	27,5%	39,7%	32,4%
Kapitalisatiefactor	0,30	0,79	0,70	0,58			

Voor de kengetallen zijn de definities van de inspectie van september 2016 gebruikt. De kapitalisatiefactor als kengetal is komen te vervallen. Voor samenwerkingsverbanden zijn er nog geen signaleringswaarden. De kengetallen geven een vertekend beeld, met name voor de rentabiliteit en het weerstandsvermogen. Het financiële beeld wordt daardoor te rooskleurig. De middelen die rechtstreeks aan de scholen doorgesluisd worden (en aan het speciaal onderwijs) moeten geboekt worden als negatieve OCW baten. Dat leidt tot kengetallen die geen goed beeld van de financiële positie geven. Daarom zijn hiervoor gecorrigeerde kengetallen opgenomen, waarbij is uitgegaan van de baten voordat de doorbetalingen plaats vinden. Uitgaande van deze getallen is de solvabiliteit en liquiditeit uitstekend en de rentabiliteit en het weerstandsvermogen meer dan voldoende. In 2016 is een risico analyse uitgevoerd, welke inzicht geeft in het benodigde weerstandsvermogen. In de paragraaf over risicobeheersing wordt ingegaan op de wenselijke hoogte van het weerstandsvermogen.

10.3. Balans van de stichting per 31 december 2016

Uit de kengetallen blijkt al dat de financiële positie van het samenwerkingsverband goed is. Hieronder is de balans per 31 december 2016 weergegeven.

Activa x 1.000	31-12-2016	31-12-2015	Passiva x 1.000	31-12-2016	31-12-2015
Materiële Vaste Activa	90	76	Eigen vermogen	2.329	1.909
Vorderingen	886	736	Voorzieningen		
Liquide middelen	2.105	2.350	Kortlopende schulden	752	1.253
Totaal activa	3.081	3.162	Totaal passiva	3.081	3.162

Het totaal van de activa is afgenomen door een daling van de liquide middelen en een stijging van de vorderingen. De kortlopende schulden zijn gedaald, dit wordt veroorzaakt door een daling van de schoolbestuur crediteuren. De salarislasten worden in 2016 maandelijks afgerekend. Het eigen vermogen is toegenomen door het positieve resultaat van 2016. Het resultaat is deels toegevoegd aan de algemene reserve en deels opgenomen als bestemmingsreserve; de bestemming van deze reserve wordt toegelicht bij de diverse onderdelen.

10.4. Financiële gang van zaken in 2016

10.4.1. Financiële organisatie van het samenwerkingsverband

De begroting van Sterk VO is opgebouwd als een programmabegroting, waarin een koppeling is gelegd tussen beleid en financiën. In de jaarrekening is aangesloten bij de situatie van Sterk VO, waarbij sprake is van drie kernactiviteiten: Passend Onderwijs, het OPDC Utrecht en Schoolloopbanen. Van deze drie onderwerpen, aangevuld met bedrijfsvoering wordt een apart exploitatieoverzicht opgenomen.

In de programmabegroting vindt een nadere uitsplitsing van de hoofdonderdelen plaats.

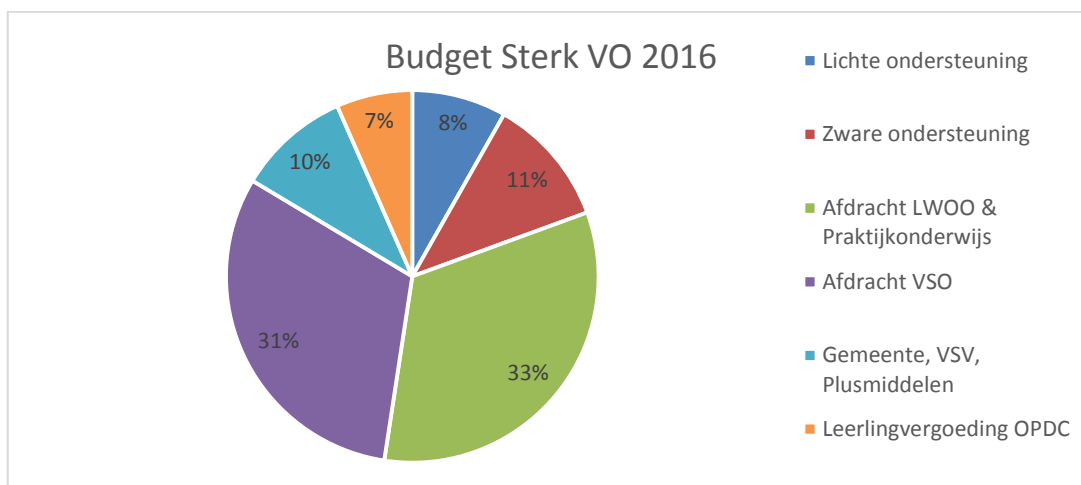
Ondersteuningsplan	Jaarrekening	Programmabegroting
Sterke basis	Passend Onderwijs	Pr. 4 – Passend Onderwijs Loket pr. 5 – Arrangementen Passend Onderwijs
Steun waar nodig	Passend Onderwijs	Pr. 4 – Passend Onderwijs Loket pr. 5 – Arrangementen Passend Onderwijs pr. 6 – Team Passend Onderwijs
Speciaal als het moet	Passend Onderwijs	Pr. 4 – Passend Onderwijs Loket pr. 5 – Arrangementen Passend Onderwijs pr. 6 – Team Passend Onderwijs
OPDC Utrecht	OPDC	pr. 1 - OPDC Utrecht
Schoolloopbanen PO-VO	Schoolloopbanen	pr.2 - Schoolloopbanen PO-VO
Schoolloopbanen VO-MBO	Schoolloopbanen	pr.3 - Schoolloopbanen VO-MBO
	Bedrijfsvoering	pr. 7 - Bedrijfsvoering

De opbouw van de jaarrekening (EFJ format) maakt een vergelijking tussen jaarrekening en begroting gecompliceerd. Daarom wordt de analyse gemaakt met de programmabegroting. Deze programmabegroting wordt in de jaarrekening vertaald naar de eisen van RJ660.

De baten van Sterk VO in 2016 bestaan uit drie belangrijke geldstromen:

- Rijksmiddelen Passend Onderwijs op deze middelen wordt de bekostiging van het VSO en LWOO/PRO in mindering gebracht
- Doelsubsidies Gemeente Utrecht en VSV middelen
- Bijdrage schoolbesturen OPDC.

Deze middelen worden integraal ingezet om de doelstellingen van Passend Onderwijs te realiseren, rekening houden met de bestaande subsidievoorwaarden voor verantwoording. Vanaf 2016 is LWOO/PRO onderdeel van Passend Onderwijs en wordt voor de bestaande LWOO/PRO indicaties bekostiging rechtstreeks door DUO overgedragen vanuit het budget voor Lichte Ondersteuning. De resterende beschikbare middelen worden in overleg met de VMBO scholen ingezet. Een gedeelte van de middelen voor zware ondersteuning wordt direct doorbetaald aan de VO scholen m.n. om de basispluondersteuning te realiseren. De wijze waarop deze middelen verdeeld worden is vastgelegd in het ondersteuningsplan. Sterk VO ontvangt ook een aanzienlijk bedrag aan gemeente subsidies en het OPDC wordt voor een groot deel bekostigd uit bijdragen van schoolbesturen. Er wordt gewerkt met een programmabegroting, die in de jaarrekening vertaald wordt naar de eisen van RJ660.

10.4.2. Exploitatie Samenwerkingsverband

In 2016 is op stichtingsniveau een positief resultaat behaald van € 420.000; dit resultaat is € 214.000 hoger dan verwacht. Het resultaat wordt ten gunste van de algemene reserve en bestemmingsreserves gebracht. Het resultaat bestaat uit de volgende componenten

	Resultaat	Toevoegen aan reserve	
Totaal resultaat	€ 420.000		
OPDC Utrecht	€ -52.900	€ -52.900	bestemmingsreserve
Schoolloopbanen	€ -4.800	€ - 4.800	bestemmingsreserve
Passend onderwijs en bedrijfsvoering	€ 478.000	€ 478.000	algemene reserve

Verschil begroting en realisatie programmabegroting

In de programmabegroting is de afdracht aan het VSO en de afdracht LWOO en PRO bekostiging aan de VO scholen apart opgenomen en zijn de middelen die doorgesluisd worden naar de scholen bij de lasten opgenomen als aparte programma's.

Op basis van de programmabegroting wordt het volgende duidelijk:

Het hogere resultaat wordt vooral veroorzaakt door lagere lasten. De baten verlopen in grote lijnen volgens begroting. Bij het OPDC is sprake van lagere baten die grotendeels gecompenseerd worden door lagere lasten. Dit is ook het geval bij Schoolloopbanen VO-MBO, waar de lagere baten overeenkomen met de lagere lasten. De daadwerkelijk lagere lasten zijn te vinden in pr. 6, team Passend Onderwijs, minder formatie ruimte binnen het team passend onderwijs en bij programma 7, Bedrijfsvoering, niet bestede verhuislasten doordat de verhuizing niet in 2016 is gerealiseerd.

	Realisatie	Begroting	Verschil	2015
Baten				
OCW middelen				
Lichte ondersteuning	1.517.000	1.519.000	-2.000	1.208.000
Vergoeding OC&W LWOO & Praktijkonderwijs	6.997.000	6.985.000	12.000	
Zware ondersteuning	8.764.000	8.722.000	43.000	4.693.000
Implementatiegelden				476.000
subtotaal OCW baten	17.279.000	17.226.000	53.000	6.377.000
Geormerkte baten (gemeente, VSV, OCW plusmiddelen)				
OPDC Utrechtse School	2.783.000	3.092.000	-309.000	2.869.000
Schoolloopbanen PO-VO	205.000	205.000		283.000
Schoolloopbanen VO-MBO	324.000	394.000	-70.000	346.000
Passend Onderwijs	48.000	48.000		49.000
Bedrijfsvoering	33.000	25.000	8.000	6.000
subtotaal geormerkte baten	3.393.000	3.764.000	-371.000	3.553.000
Totaal bruto baten	20.672.000	20.990.000	-318.000	9.930.000
Afdrachten				
Afdracht VSO Tussentijdse groei	419.000	356.000	63.000	148.000
Afdracht VSO Teldatum	6.445.000	6.418.000	27.000	2.829.000
Afdracht LWOO & Praktijkonderwijs	6.819.000	6.828.000	-8.000	
subtotaal afdrachten	13.684.000	13.601.000	82.000	2.977.000
Totaal netto baten	6.989.000	7.389.000	-400.000	6.953.000
Lasten ondersteuningsplan:				
pr1: OPDC Utrechtse School	2.836.000	3.127.000	-291.000	2.970.000
pr2: Schoolloopbanen PO-VO	210.000	222.000	-12.000	287.000
pr3: Schoolloopbanen VO-MBO	324.000	394.000	-70.000	314.000

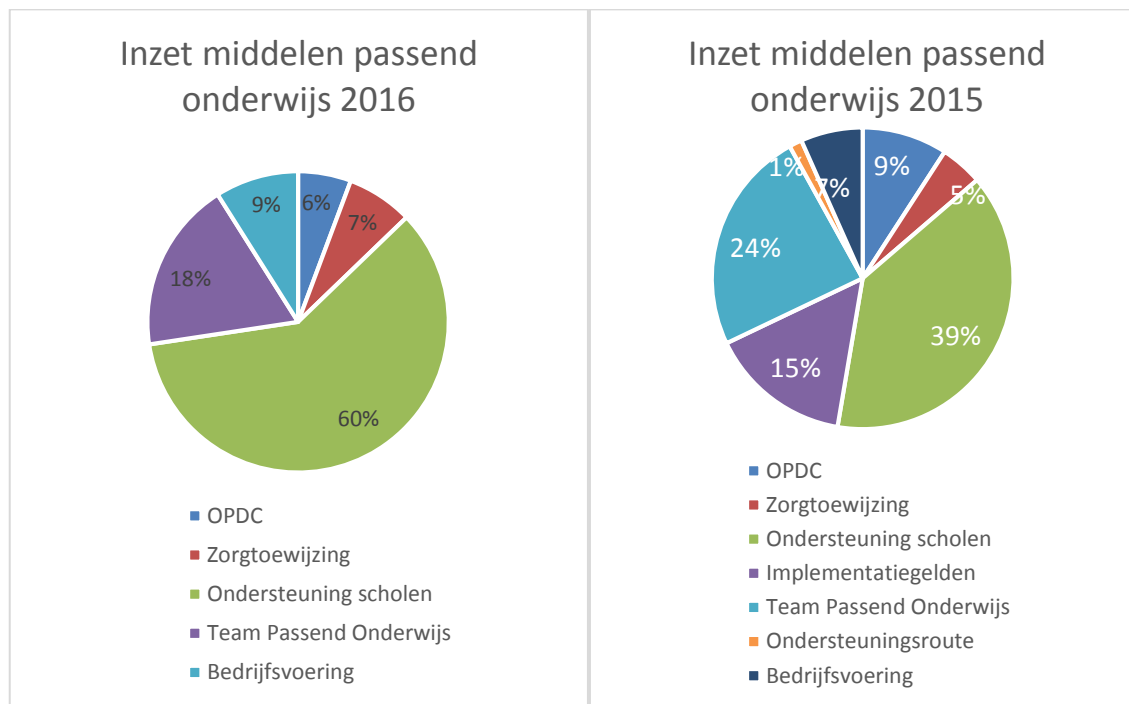
pr4: Passend Onderwijs Loket	270.000	254.000	15.000	166.000
pr5: Passend Onderwijs Arrangementen Implementatiegelden	1.857.000	1.861.000	-3.000	1.221.000
pr6: Team Passend Onderwijs	699.000	813.000	-114.000	751.000
pr10: pao Ondersteuningsroute				43.000
pr7: Bedrijfsvoering	373.000	511.000	-138.000	208.000
Totale lasten ondersteuningsplan	6.568.000	7.183.000	-614.000	6.436.000
Saldo baten en lasten	420.000	206.000	214.000	517.000
Financiële lasten				13.000
Resultaat	420.000	206.000	214.000	530.000

De belangrijkste afwijkingen van de begroting zijn de volgende

Oorzaak afwijking begroting - realisatie	Bedrag x € 1.000
Totale afwijking begrote en gerealiseerde baten	-400
Meer baten zware ondersteuning door toename VO leerlingen in het samenwerkingsverband	+43
Minder baten OPDC door lagere leerling aantallen	-309
Minder baten schoolloopbanen doordat een deel van de subsidie (nog) niet is besteed. Het niet bestede deel is uit de exploitatie gehouden.	-70
Minder baten door hogere afdracht VSO door toename leerlingen.	-27
Minder baten door hogere afdracht VSO tussentijdse groei door toename leerlingen	-63
Totale afwijking begrote en gerealiseerde lasten	-614
Minder lasten bij het OPDC Utrecht door afname leerlingen	-291
Minder lasten bij schoolloopbanen PO-VO door minder testen en toetsen	-12
Minder lasten bij schoolloopbanen VO-MBO door lagere lasten inzet overstap coach en netwerk bijeenkomsten	-70
Meer lasten bij passend onderwijs loket door extra uitgevoerd onderzoek naar leerlingstromen	+15
Minder lasten bij het team passend onderwijs door lagere salarislasteren	-114
Minder lasten bij bedrijfsvoering door niet gerealiseerde verhuizing	-138

Conclusie is dat de inkomsten goed begroot zijn door voldoende monitoring en prognoses van leerlingaantallen en leerlingstromen en een up-to-date begrotingsmodel.

De lastenkant blijft enigszins achter bij de begroting. De werkelijke onderschrijding van de begrote lasten bedraagt - € 617.000 op een totale begroting van € 7 miljoen. De uitgavenkant laat geen onverwachte resultaten zien; de trend was zichtbaar in tussentijdse rapportages en is waar nodig bijgestuurd. Er is geen sprake van overschrijdingen. De vermindering van de lasten bij het OPDC Utrecht was een geplande ingreep i.v.m. afname leerlingen. De lasten blijven achter met name bij het team passend onderwijs door niet ingevulde formatieruimte. Daarnaast zijn de begrote verhuiskosten door het uitstellen van de nieuwe huisvesting niet gerealiseerd.

De programma's van Sterk VO worden gefinancierd uit verschillende geldstromen.

Het OPDC en de activiteiten rond schoolloopbanen worden grotendeels gefinancierd uit middelen van de schoolbesturen en uit gemeentelijke subsidies, VSV gelden en plusmiddelen.

De overige programma's van Sterk VO worden gefinancierd uit de middelen voor lichte en zware ondersteuning. Een groot gedeelte van dit budget, 55%, gaat rechtstreeks naar de VO scholen voor verbetering van de basis- en extra ondersteuning op school. 21% van de middelen wordt ingezet voor het team Passend Onderwijs en 10% van de middelen wordt besteed aan de bedrijfsvoering.

10.4.3. Bedragen die rechtstreeks aan de VO scholen zijn uitgekeerd.

In het verslagjaar 2016 zijn de volgende bedragen rechtstreek aan de VO en VSO scholen uitgekeerd

- Afdracht ondersteuningsbekostiging VSO € 6.445.000
- Afdracht ondersteuningsbekostiging LWOO/PRO € 6.819.000
- Deze bedragen zijn door DUO ingehouden op de middelen voor lichte en zware ondersteuning.
- Tussentijdse groei VSO € 419.000
- Basisplusarrangementen € 912.000

Deze bedragen zijn conform regelgeving opgenomen als doorbetalingen rijksbijdrage van Sterk VO aan de scholen als negatieve OCW baten.

10.5. Treasury beleid

Het bestuur van Sterk VO heeft een treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut wordt beschreven welke treasurytaken en -verantwoordelijkheden van toepassing zijn voor Sterk VO. Tevens worden de beleidskaders vastgelegd voor diegenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn.

Het samenwerkingsverband houdt geen beleggingen aan. Derhalve hoeft in dit statuut niet verder te worden ingegaan op de toepassing van de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2016 (OCW-regeling WJZ/800938-6670 d.d. 06-06-2016).

10.6. Continuïteitsparagraaf

Kengetallen	Actueel		Verwachting	
	2016	2017	2018	2019
<u>Personele bezetting in FTE</u>				
Sterk VO heeft geen personeel in eigen dienst				
Leerlingenaantallen VO	16.553	16.940	17.409	17.815
Leerlingenaantallen LWOO/PRO	1.186	996	670	440
Leerlingenaantallen VSO (teldatum T-1)	612	618	624	630

Ontwikkeling leerlingenaantal.

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een stijgend leerlingenaantal binnen het samenwerkingsverband volgens

de prognose van het scenariomodel VO. De leerlingprognoses laten de komende jaren een groei zien van 516. Het aandeel VSO leerlingen is constant gehouden op 3,4%. Dit is onder het landelijk gemiddelde (3,5). Het aandeel geïndiceerde LWOO leerlingen neemt af, omdat het SWV voor opting out en populatiebepaling heeft gekozen.

Al enige jaren zijn er huisvestingsplannen voor het OPDC en Sterk VO. De verwachting is dat in 2017 een nieuw pand wordt betrokken, waarvoor een investering van € 700.000 noodzakelijk is. Dit leidt tot een toename van de vaste activa. De vorderingen nemen toe door een toename van de kortlopende schulden. Het vrij beschikbare vermogen neemt door deze investering af.

MEERJARENBEGROTING

Baten		2016	2017	2018	2019
Rijksbaten					
Rijksbaten	3.1	17.697.797	18.310.746	18.612.250	18.906.375
Verplichte afdrachten en doorbetalingen					
Verplichte afdrachten VSO		6.445.440	6.782.260	7.078.246	7.137.147
Verplichte afdracht LWOO		5.078.437	3.335.779	2.338.043	1.027.711
Verplichte afdracht PRO		1.740.689	1.742.827	1.798.495	1.841.316
Doorbetalingen aan schoolbesturen	3.1.4	1.330.976	3.400.389	4.367.310	5.704.015
Rijksbaten minus afdrachten en doorbetalingen		3.102.256	3.049.491	3.030.156	3.196.186
Overige baten					
Overige overheidsbijdragen	3.2	1.326.615	1.567.425	1.550.625	1.550.625
Overige baten	3.5	1.428.086	1.464.317	1.464.317	1.464.317
Totale baten		5.856.957	6.081.233	6.045.098	6.211.128
Lasten					
		2016	2017	2018	2019
Personeelslasten	4.1	4.030.761	4.122.639	4.122.639	4.122.639
Afschrijvingen	4.2	27.852	34.250	34.250	34.250
Huisvestingslasten	4.3	132.884	298.600	283.318	275.875
Overige lasten	4.4	1.248.731	1.707.830	1.757.330	1.832.330
Totale lasten		5.440.227	6.163.319	6.197.537	6.265.094
Saldo baten en lasten		416.731	-82.086	-152.439	-53.966
Financiële baten en lasten	5	3.416			
Resultaat		420.147	-82.086	-152.439	-53.966

Ontwikkeling baten

De komende jaren nemen de baten van Sterk VO verder toe door de positieve gevolgen van de verevening en toename van leerlingaantallen. De afdrachten VSO laten een toename zien door een lichte stijging van het aandeel VSO leerlingen. In 2016 is Sterk VO financieel verantwoordelijk geworden voor de ondersteuningsbepaling van het LWOO en praktijkonderwijs. Sterk VO heeft gekozen voor opting out en de (financiële) gevolgen daarvan zijn in aparte notities verwerkt. De directe afdrachten LWOO via Duo nemen af en Sterk VO ontwikkelt samen met de scholen beleid over de verdeling van deze middelen. In de meerjarenbegroting is het uitgangspunt dat dit budget grotendeels direct naar de VMBO scholen gaat volgens afspraken die in het ondersteuningsplan zijn vastgelegd.

Uitputting Ondersteuningsplan

Baten	2016	2017	2018	2019
Lichte ondersteuning	8.515.000	8.771.000	8.854.000	8.939.000
Zware ondersteuning	8.764.000	9.147.000	9.366.000	9.574.000
Geoormerkte baten	3.393.000	3.425.000	3.408.000	3.408.000
Totale baten	20.672.000	21.342.000	21.627.000	21.921.000
Beschikbaar voor ondersteuningsplan	6.989.000	9.079.000	10.052.000	11.555.000
Benodigde bijdrage voor programma's	2016	2017	2018	2019
OPDC	2.836.000	2.799.000	2.890.000	2.890.000
POVO	210.000	227.000	219.000	219.000
VO-MBO	234.000	320.000	320.000	320.000
Passend Onderwijs loket	270.000	232.000	252.000	252.000
Arrangementen Passend Onderwijs	1.857.000	4.1234.000	5.169.000	6.581.000
Passend Onderwijs Team	699.000	885.000	885.000	885.000
Bedrijfsvoering	373.000	576.000	470.000	463.000
Totaal nodig voor ondersteuningsplan	6.568.363	9.160.000	10.204.000	11.609.000
Benodigde middelen worden gedekt uit	2016	2017	2018	2019
Geoormerkte baten programma's	3.173.247	3.424.742	3.407.942	3.407.942
Algemene middelen	2.974.969	5.736.086	6.796.506	8.200.768
Resultaat	420.147	-82.087	-152.440	-53.967

Ontwikkeling lasten

De ontwikkeling van de lasten is te volgen in de programmabegroting. De belangrijkste toename is voorzien in het programma arrangementen. Vanaf 2017 betaalt Sterk VO het onderwijs deel van het schoolmaatschappelijk werk/jeugdhulp. Ook is hier het bedrag opgenomen dat beschikbaar komt door de opting out LWOO. In het ondersteuningsplan wordt hierop verder beleid ontwikkeld.

Meerjarenbalans	Actueel		Verwachting	
	2016	2017	2018	2019
ACTIVA				
Vaste activa	89.567	824.781	788.020	751.259
Vorderingen	886.431	1.153.456	1.140.105	1.126.754
Liquide middelen	2.104.607	1.020.281	867.841	813.874
TOTALE ACTIVA	3.080.605	2.998.518	2.795.966	2.691.887
PASSIVA				
- Algemene reserve	2.186.308	2.104.221	1.901.669	1.797.590
- Bestemmingsreserve OPDC	63.393	63.393	63.393	63.393
- Bestemmingsres.Schoolloopbanen	78.971	78.971	78.971	78.971
Totaal eigen vermogen	2.328.672	2.246.585	2.044.033	1.939.954
Crediteuren	215.603	215.603	215.603	215.603
Overlopende passiva	536.329	536.329	536.329	536.329
TOTALE PASSIVA	3.080.605	2.998.518	2.795.966	2.691.887

10.7. OPDC Utrecht

In het Utrechtse voortgezet onderwijs is het principe *geld volgt leerling* leidend bij plaatsing op het OPDC Utrecht. De scholen voor voortgezet onderwijs dragen de personele en materiele bekostiging over aan het OPDC Utrecht. Deze financiering (€ 1,3 miljoen) bedraagt 58% van de baten. Deze basisbekostiging is niet voldoende om het onderwijs te realiseren voor deze doelgroep. De aanvullende financiering komt uit doelsubsidies van OCW, van de gemeente Utrecht en uit overige baten.

Financiering OPDC Utrecht

Overdracht leerlingbekostiging schoolbesturen	€ 1.365.000
In 2016 zijn naast de middelen van de schoolbesturen de volgende middelen ingezet	
OCW subsidie waaronder regionale plusvoorzieningen	€ 419.000
Gemeente subsidie, bijdrage Utrechtse onderwijsagenda	€ 777.000
Bijdrage Passend Onderwijs	€ 215.000

Exploitatie

Het resultaat van het programma OPDC Utrecht is € 52.800 negatief. Dit resultaat wordt in mindering gebracht op de bestemmingsreserve het OPDC Utrecht. De reserve wordt ingezet bij de verhuizing naar een definitieve huisvesting in 2018.

Staat van baten en lasten OPDC Utrecht

x 1.000	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil	2015
Baten				
Rijksbijdragen OCW	419	405	14	309
Overige overheidsbijdragen	777	777		828
Overige baten	1.588	1.911	-323	1.732
Totaal baten	2.783	3.092	-309	2.868
Lasten				
Personele lasten	2.502	2.750	248	2.628
Afschrijvingen	14	19	5	15
Huisvestingslasten	83	99	16	88
Overige instellingslasten	237	256	19	239
Totaal lasten	2.836	3.125	289	2.970
Saldo baten en lasten	-53	-33	20	-102
Financiële baten en lasten				
Resultaat	-53	-33	20	-102

Verschil begroting en realisatie:

Over verschil begroting en realisatie valt het volgende op te merken:

De exploitatie sluit met een negatief resultaat vanwege tegenvallende baten. Belangrijkste oorzaak hiervan is een tijdelijke daling van het aantal leerlingen lager dan begroot waardoor er sprake is van minder overdracht van leerlingbekostiging (€362.000 minder baten). Door vroegtijdig bijsturen konden de lasten grotendeels worden teruggebracht, deze blijven €289.000 achter bij de begroting. Door het lagere leerling aantal zijn er minder uitgaven gedaan op personeel, leermiddelen. Daarnaast hebben er minder uitgaven plaatsgevonden op huisvesting, door lagere energielasten en schoonmaakkosten.

10.8. Schoolloopbanen

Schoolloopbanen is een apart project in het samenwerkingsverband waar alle programma's rond schoolloopbanen zijn ondergebracht. De financiering vindt plaats uit gemeentelijke subsidies en uit subsidies voortijdig schoolverlaten (VSV) vanuit de RMC regio Utrecht.

Financiering Schoolloopbanen

In 2016 zijn de volgende subsidies ingezet:

Programma PO- VO	
- Overstap PO-VO procedure	€ 200.000
- Subsidie Stichtse Vecht	€ 4.500

Programma VO – MBO	
- Overstap VO-MBO	€ 150.000
- Voortijdig Schoolverlaten RMC regio	€ 250.389

Exploitatie

Het programma PO-VO is conform begroting verlopen en laat een klein negatief resultaat zien van € 5.000. Zowel de baten als de lasten blijven achter bij de begroting. De subsidies binnen het programma VO-MBO zijn nog niet volledig ingezet, voornamelijk door lagere lasten in de netwerkbijeenkomsten. Het resterende deel van de VO-MBO subsidie (16.000) wordt in 2017 alsnog ingezet. Binnen de VSV subsidie zijn de kosten van de overstapcoach lager dan begroot (97.000). De niet bestede middelen worden terugbetaald aan de gemeente .

Staat van baten en lasten Schoolloopbanen

x 1.000	Realisatie 2016	Begroting 2016	Vershil	2015
Baten				
Rijksbijdragen OCW				
Overige overheidsbijdragen	492	562	69	590
Overige baten	36	37	-1	39
Totaal baten	529	598	43	629
Lasten				
Personele lasten	352	444	92	251
Overige instellingslasten	181	172	-9	350
Totaal lasten	533	616	83	601
Saldo baten en lasten	108	-18	126	28
Financiële baten en lasten				
Resultaat	-5	-18	13	28

10.9. Passend Onderwijs

Het verslagjaar 2016 is het tweede volledige verslagjaar voor Passend Onderwijs. In 2016 heeft voor het eerst afdracht LWOO/PRO plaatsgevonden. Sterk VO heeft gekozen voor opting out, het resterende budget is in overleg met de scholen ingezet. De middelen voor Passend Onderwijs worden zowel centraal als decentraal ingezet. De middelen worden besteed aan de ondersteuningtoewijzing, het team passend onderwijs en diverse arrangementen voor de scholen. In 2016 werd € 2.282.000.... rechtstreeks aan de scholen uitgekeerd, 60% van de rijksbijdrage Passend Onderwijs.

In 2016 bestonden de OCW baten uit:

Lichte ondersteuning	€ 8.515.000
Minus Afdracht LWOO/PRO	-€ 6.819.000
Zware ondersteuning	€ 8.764.000
Minus Afdracht VSO	-€ 6.445.000
OCW baten	€ 4.015.000
Rechtstreeks aan de scholen doorbetaald	€ 1.331.000

In het verslagjaar 2016 zijn de volgende bedragen rechtstreek aan de VO en VSO scholen uitgekeerd

- Afdracht ondersteuningsbekostiging VSO	€6.445.000
- Afdracht LWOO/PRO	€6.819.000
Deze afdrachten zijn door DUO ingehouden op de middelen voor lichte (LWOO/PRO) en zware ondersteuning (afdracht VSO).	
- Tussentijdse groei VSO	€ 419.000
- Basispluggelden	€ 912.000

Deze bedragen zijn conform regelgeving opgenomen als doorbetalingen rijksbijdrage van Sterk VO aan de scholen als negatieve OCW baten.

Exploitatie

Op het resultaat van de activiteiten rond Passend Onderwijs worden de kosten van de bedrijfsvoering in mindering

gebracht. Het restant wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Het resultaat van Passend Onderwijs is € 818.000 Na aftrek van de kosten van bedrijfsvoering is het resultaat € 478.000 Dit resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Staat van baten en lasten Passend Onderwijs

x 1.000	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil	2015
Baten				
Rijksbijdragen OCW	4.015	3.980	35	3.547
Doorbetalingen aan scholen	-1.331	-1.324	-7	-1.468
Gemeentelijke subsidie	48	48		48
Overige baten				1
Totaal baten	2.732	2.704	42	2.128
Lasten				
Personele lasten	847	959	112	900
Administratie en beheer	98	53	-45	25
ICT lasten	11	7	-4	15
Projecten en arrangementen scholen	957	941	-16	396
Totaal lasten	1.913	1.960	47	1.336
Resultaat	818	745	73	792

Verschil begroting en realisatie:

Over verschil begroting en realisatie valt het volgende op te merken:

De baten verlopen volgens de begroting. Per saldo is er € 27.000 meer baten ontvangen door verhoging van de bekostiging. In 2016 is meer dan begroot uitgegeven aan arrangementsgelden. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een hoger aantal individuele arrangementen (€88.000 meer besteed). Binnen het team passend onderwijs is minder besteed aan personele lasten. Deze formatieruimte wordt in 2017 opgevuld.

10.10. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering werkt voor alle activiteiten van het samenwerkingsverband. Het OPDC, de programma's rond schoolloopbanen en andere gemeentelijke projecten leveren een bijdrage aan de kosten van de bedrijfsvoering. De kosten van de bedrijfsvoering komen na aftrek van de bijdrage van de programma's ten laste van het algemene Passend Onderwijsbudget.

Exploitatie

Na aftrek van de bijdragen van de projecten zijn de kosten van de bedrijfsvoering € 340.000; dit is 10% van de middelen die ingezet worden voor Passend Onderwijs.

Staat van baten en lasten Bedrijfsvoering

x 1.000	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil	2015
Baten				
Rijksbijdragen OCW				
Overige overheidsbijdragen	10		10	
Overige baten	197	179	18	211
Totaal baten	207	179	28	211
Lasten				
Personele lasten	329	342	13	241
Afschrijvingen	14	11	-3	14
Huisvestingslasten	50	191	141	45
Overige instellingslasten	158	135	-23	112
Totaal lasten	413	481	68	413

Saldo baten en lasten

Financiële baten en lasten	3	14	-11	13
Resultaat	-340	-486	146	189

De baten bestaan uit de bijdragen van het OPDC en programma's die mede door de gemeente gesubsidieerd worden en het penvoerderschap van de subsidie plusvoorzieningen. In 2016 is tevens een subsidie ontvangen voor ondersteunende werkzaamheden aan de Utrechtse Onderwijsagenda. Deze verlopen zoals begroot. De lasten zijn € 146.000 minder dan begroot. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door niet bestede middelen (140.000) die waren gereserveerd voor de verhuizing naar de nieuwe locatie. Naar verwachting zal de verhuizing naar de nieuwe locatie eind 2017 plaatsvinden. Er is een toename van de ICT lasten, onder andere door de vervanging van het WIFI netwerk.

10.11 Penvoerderschap Subsidie Plusvoorzieningen RMC regio Utrecht

Sterk VO is met de Willibrordstichting overeengekomen dat zij als beheerder optreedt van deze subsidie, die voor vier schooljaren is toegekend (2012 -2016). Deze subsidie is niet in de exploitatie opgenomen, maar opgenomen op de balans onder kortlopende schulden.

10.12 Risico's en risicobeheersing

Sterk VO werkt aan interne risicobeheersing door:

- haar financiële functie kwalitatief goed in te richten
- een planning & controlcyclus op te stellen en te implementeren
- Een goed functionerende auditcommissie
- werkprocessen te beschrijven, m.n. rond afgeven van TLV's
- te werken met gedetailleerd onderbouwde en sluitende, taakstellende begrotingen
- werken met financiële tussenrapportages die voorzien zijn van onderbouwde eindejaarsprognoses
- Jaarlijks de risico-analyse bij te werken

De rijksoverheid heeft het risico van de open eind regeling van de financiering van het VSO neergelegd bij de samenwerkingsverbanden. Dat is ook een van de belangrijkste risico's voor Sterk VO.

Sterk VO werkt aan beheersing van deze risico's door

- kwaliteitsbewaking van de programma's
- de ontwikkeling van de leerlingenaantallen VSO, LWOO en PRO nauwgezet te monitoren
- aandacht in de bedrijfsvoering voor beschikbaarheid, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van leerlingdata en leerlingstromen
- de mogelijkheid om tussentijds financieel bij te sturen
- financiële buffer te creëren voor het opvangen van deze risico's

De opgebouwde reserve is ruimschoots voldoende om de risico's op te vangen. In 2016 is nadere een risico-analyse opgesteld, die een indicatie geeft voor de benodigde financiële bufferreserve. Een groot deel van het benodigd weerstandsvermogen bestaat uit reserveringen tbv wisseling leerling aantallen in het VSO en opvang leerlingdalingen bij het OPDC. Het benodigd weerstandsvermogen bedraagt €900.000. Voor de besteding van het resterend eigen vermogen worden plannen ontwikkeld.

10.13. Verantwoording Subsidie Gemeente Utrecht

De Gemeente Utrecht heeft aan het samenwerkingsverband voor het jaar 2016 een aantal subsidies toegekend voor diverse deelprojecten.

Voor het OPDC Utrecht betreft dit het bieden van een passende onderwijsplek voor leerlingen met een complexe gestapelde problematiek en voor het project Schoolloopbanen zowel de aansluiting tussen PO en VO als het verbeteren van de uitstroom naar het MBO en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

Van de subsidies die over meerdere jaren zijn toegekend, is aangegeven welk gedeelte in 2015 en 2016 is besteed. De middelen die rechtstreeks doorgestort worden naar MBO instellingen en andere samenwerkingsverbanden zijn via de balans gelopen.

Verantwoording Gemeente Subsidies 2016						
Jaar	Dossiernr.	Deel	Beschikking	Besteed tbv exploitatie ultimo 2015	Besteed tbv exploitatie 2016	Saldo 31-12-2016
	Gem.Utrecht	project				
2016	3105323	OPDC	738.502		738.502	
2016	3105323	OPDC	38.500		38.500	
2016	3105297	Passend Onderwijs	48.000		48.000	
2016	3105338	SLPOVO	200.000		200.000	
2016	3105356	SLVOMBO	150.000		134.112	15.888
2015/2016	3497920	SLVOMBO	403.389	78.000	228.401	96.988
2016/2017	4006686	Bedrijfsvoering	28.800		9.600	19.200

11. Financien: Jaarrekening

11.1 Balans per 31 december 2016(totaal)

		2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR
ACTIVA					
Vaste activa					
1.1	Materiële vaste activa	89.567		76.343	
Totaal vaste activa			89.567		76.343
Vlottende activa					
1.2	Vorderingen	886.431		735.555	
1.3	Liquide middelen	2.104.607		2.349.977	
			2.991.038		3.085.532
Totaal activa			3.080.605		3.161.875

		2.016		2.015	
		EUR	EUR	EUR	EUR
PASSIVA					
	Algemene reserve	2.186.308		1.708.544	
	Bestemmingsreserve	142.365		199.983	
2.1	Eigen vermogen		2.328.673		1.908.527
	Crediteuren	215.603		888.812	
	Overlopende passiva	536.330		364.535	
2.2	Kortlopende schulden		751.932		1.253.347
Totaal passiva			3.080.605		3.161.875

11.2 Staat van baten en lasten 2016 (totaal)

		2016		Begroting 2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	3.102.256		3.061.458		2.388.010	
3.2	Overige overheidsubsidies en subsidies	1.326.615		1.386.502		1.466.407	
3.3	Overige baten	1.428.086		1.957.763		1.592.199	
			5.856.957		6.405.724		5.446.616
Totaal baten			5.856.957		6.405.724		5.446.616
Lasten							
4.1	Personeelslasten	4.030.761		4.495.966		4.019.955	
4.2	Afschrijvingen	27.852		29.933		29.839	
4.3	Huisvestingslasten	132.884		291.223		133.491	
4.4	Overige lasten	1.248.731		1.397.049		747.280	
			5.440.227		6.214.171		4.930.565
Totaal lasten			5.440.227		6.214.171		4.930.565
Saldo baten en lasten			416.731		191.553		516.051
5	Financiële baten en lasten	3.416		14.400		13.353	
			3.416		14.400		13.353
Resultaat			420.147		205.953		529.404

11.2.1 Staat van baten en lasten 2016: OPDC Utrecht

		2016		Begroting 2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	418.546		404.580		308.583	
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	777.002		777.002		828.182	
3.3	Overige baten	1.587.612		1.910.883		1.731.751	
			2.783.160		3.092.465		2.868.516
Totaal baten			2.783.160		3.092.465		2.868.516
Lasten							
4.1	Personeelslasten	2.502.095		2.749.905		2.627.648	
4.2	Afschrijvingen	14.003		19.417		15.437	
4.3	Huisvestingslasten	83.119		99.930		88.011	
4.4	Overige lasten	236.793		256.150		238.954	
			2.836.010		3.125.402		2.970.050
Totaal lasten			2.836.010		3.125.402		2.970.050
Saldo baten en lasten			-52.850		-32.937		-101.534
Resultaat			-52.850		-32.937		-101.534

11.2.2 Staat van baten en lasten 2016: Passend Onderwijs

		2016		Begroting 2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	2.683.710		2.656.878		2.079.427	
3.2	Overige overheidsubsidies en subsidies	48.000		48.000		48.000	
3.3	Overige baten	-		-		600	
			2.731.710		2.704.878		2.128.027
Totaal baten			2.731.710		2.704.878		2.128.027
Lasten							
4.1	Personeelslasten	847.008		959.287		900.433	
4.2	Afschrijvingen	-		-		-	
4.3	Huisvestingslasten	-		-		-	
4.4	Overige lasten	1.066.888		1.000.949		435.804	
			1.913.896		1.960.236		1.336.237
Totaal lasten			1.913.896		1.960.236		1.336.237
Saldo baten en lasten			817.814		744.642		791.790
Resultaat			817.814		744.642		791.790

11.2.3 Staat van baten en lasten 2016: Schoolloopbanen

		2016		Begroting 2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	-	-	-	-	-	-
3.2	Overige overheidsubsidies en subsidies	492.413		561.500		590.225	
3.3	Overige baten	36.162		36.880		39.014	
			528.575		598.380		629.239
Totaal baten			528.575		598.380		629.239
Lasten							
4.1	Personeelslasten	352.278		444.058		251.233	
4.2	Afschrijvingen	-		-		-	
4.3	Huisvestingslasten	-		-		-	
4.4	Overige lasten	181.064		171.960		349.925	
			533.343		616.018		601.158
Totaal lasten			533.343		616.018		601.158
Saldo baten en lasten			-4.768		-17.638		28.081
Resultaat			-4.768		-17.638		28.081

11.2.4 Staat van baten en lasten 2016: Bedrijfsvoering

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten						
3.1	Rijksbijdragen	-	-	-	-	-
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	9.600	-	-	-	-
3.3	Overige baten	197.495	179.050	179.050	210.677	210.677
			207.095	179.050		210.677
	Totaal baten		207.095	179.050		210.677
Lasten						
4.1	Personeelslasten	329.379	342.716	342.716	240.641	240.641
4.2	Afschrijvingen	13.848	10.517	10.517	14.403	14.403
4.3	Huisvestingslasten	49.765	191.293	191.293	45.480	45.480
4.4	Overige lasten	157.569	135.040	135.040	112.441	112.441
			550.561	679.566		412.964
	Totaal lasten		550.561	679.566		412.964
	Saldo baten en lasten		-343.466	-500.515		-202.287
5	Financiële baten en lasten		3.416	14.400		13.353
	Resultaat		-340.050	-486.115		-188.934

11.3 Kasstroomoverzicht 2016

	2016 EUR	2015 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	416.731	516.051
Afschrijvingen	27.852	29.839
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Vorderingen	-150.876	-368.684
- Kortlopende schulden	-501.417	-1.030.200
	-652.293	-1.398.884
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>		
- Ontvangen interest	3.644	13.848
- Betaalde interest	227	495
	3.416	13.353
	-204.295	-839.640
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Materiële vaste activa	-41.075	-33.450
	-245.370	-873.090
Mutatie liquide middelen		
Beginstand liquide middelen	2.349.977	3.223.068
Mutatie liquide middelen	-245.370	-873.090
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>2.104.607</u>	<u>2.349.978</u>

11.4 Grondslagen

11.4.1 Algemeen

De organisatie is een stichting. De stichting heeft ten doel het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen in de regio zodat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en zodat leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. De stichting is gevestigd te Utrecht, Wittevrouwenkade 4.

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de cijfers opgenomen, de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede van de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's. Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij de stichting overige vorderingen, geldmiddelen en overige kortlopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden de effecten, de overige vorderingen, geldmiddelen en overige kortlopende schulden gewaardeerd tegen nominale waarden en de effecten tegen marktwaarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor het risico van oninbaarheid. Het beleid van de stichting is om geen gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten om eventuele risico's af te dekken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichting en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

11.4.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, is de verkrijgingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Immateriële en Materiele vaste active

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Meubilair 10%
ICT 33%
Leermiddelen 20%
Overige inventaris 20%

Als ondergrens voor te activeren zaken met een gebruiksduur langer dan 1 jaar, wordt € 500 aangehouden. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief ten laste van het resultaat geboekt.

Overige vorderingen

Vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, vervolgwaaardering geschiedt tegen nominale waarde. Als er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardevermindering van een vordering of een groep van vorderingen, wordt de omvang van het verlies in de staat van baten en lasten verwerkt

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het bestuur.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserve en twee bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, die door het bestuur is aangebracht:

Bestemming 1 - OPDC Utrecht

Bestemming 2 - Schoolloopbanen

Reserves die aantoonbaar zijn opgebouwd uit private middelen worden als private bestemmingsreserve dan wel bestemmingsfonds gerubriceerd.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde, welke in de meeste gevallen gelijk is aan de nominale waarde van de schulden.

11.4.3 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen

De gemeentelijke subsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of wanneer zich een exploitatietekort heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Overige baten

Overige opbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, leerlingvergoeding, ouderbijdragen, projectsubsidies en doorbelasting van de kosten voor bedrijfsvoering.

Personeel

Ultimo 31-12-2016 is er geen personeel in dienst. Sterk VO voldoet aan de eisen in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT).

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Staat van baten en lasten/segmentatie financiële informatieve

Ten behoeve van de verantwoording van de doelsubsidies is in overeenstemming met de subsidievoorwaarden een staat van baten en lasten per kostenplaats opgenomen in de jaarrekening.

Het verschil tussen staat van baten en lasten totaal en de staat van baten en lasten per kostenplaats wordt veroorzaakt door IC doorbelastingen die zijn geëlimineerd in de staat van baten en lasten totaal. Om een goede weergave te geven van de baten en lasten per kostenplaats zijn deze in deze overzichten niet geëlimineerd.

Voor de programma onderdelen Schoolloopbanen en OPDC Utrecht is 15% van de geormerkte baten als bijdrage bedrijfsvoering vastgesteld.

11.5 Toelichting behorende bij de balans per 31 december 2016

	Aanschaf prijs 1 januari 2016	Cumulatieve afschrijvingen en waardever- minderingen t/m 1 januari 2016	Boek waarde 1 januari 2016	Inves- teringen 2016	Des- inves- teringen 2016	Af- schrijvingen 2016	Aanschaf prijs 31 december 2016	Cumulatieve afschrijvingen en waardever- minderingen t/m 31 december 2016	Boek waarde 31 december 2016
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1 Materiële vaste activa									
Computers	263.003	228.037	34.966	37.059	-	12.828	300.061	240.865	59.196
Meubilair	28.854	13.120	15.734	1.395	-	3.499	30.249	16.620	13.629
Overige inventaris	55.917	30.274	25.643	2.622	-	11.524	58.539	41.798	16.741
	<u>347.774</u>	<u>271.431</u>	<u>76.343</u>	<u>41.075</u>	<u>-</u>	<u>27.852</u>	<u>388.850</u>	<u>299.283</u>	<u>89.567</u>

Voor de te onderscheiden immateriële en materiële vaste activa worden vanaf 1 januari 2011 de onderstaande afschrijvingspercentages gehanteerd:

- Software 33,33%
- Computers 33,33%
- Meubilair 10,00%
- Overige inventaris 20,00%

	2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2 Vorderingen				
Debiteuren besturen VO	438.909		396.041	
Debiteuren overige	<u>15.011</u>		<u>26.481</u>	
Debiteuren totaal		453.920		422.522
Rekening Courant NUOVO	-		104.708	
DMO Gemeente Utrecht	214.411		166.250	
Vooruitbetaalde kosten	141.552		42.075	
Overige nog te ontvangen bedragen	76.548			
		432.511		313.033
		<u>886.431</u>		<u>735.555</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan 1 jaar en worden inbaar geacht, er is derhalve geen sprake van een voorziening voor oninbare vorderingen. De RC met NUOVO is opgeheven en bij de debiteuren VO ondergebracht.

	2016	2015
	EUR	EUR
1.3 Liquide middelen		
Kasmiddelen	391	312
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.104.216	2.349.665
	<u>2.104.607</u>	<u>2.349.977</u>

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking.

	Stand per 1 januari 2016 EUR	Resultaat 2016 EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31 december 2016 EUR
2.1 Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.708.544	477.764		2.186.308
Bestemmingsreserve OPDC Utrecht	116.243	-52.850		63.393
Bestemmingsreserve Schoolloopbanen	83.740	-4.769		78.971
	-			-
Totaal vermogen	<u>1.908.527</u>	<u>420.146</u>		<u>2.328.673</u>

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting.

De bestemmingsreserve OPDC/Utrecht is bestemd tbv de voorgenomen verhuizing.

De bestemmingsreserve Schoolloopbanen bestaat uit algemene reserve tbv het programma schoolloopbanen.

	31-12-16 00:00		31-12-15 00:00	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2 Kortlopende schulden				
Crediteuren		215.603		888.812
Nog te besteden subsidies	35.088		207.000	
Nog te besteden Plusmiddelen	60.500		60.500	
Vooruitontvangen bedragen	-		-	
Overige nog te betalen bedragen	<u>440.740</u>		<u>97.035</u>	
Overlopende passiva		<u>536.328</u>		<u>364.535</u>
		<u>751.930</u>		<u>1.253.347</u>

In afsluiting 2015 was afrekening schoolbesturen niet volledig afgerond, waardoor relatief hoog saldo crediteuren (888.812).

Nog te besteden subsidies bestaat uit de subsidie Ambtelijk secretariaat Utrechtse Onderwijs Agenda 2016/2017 en nog te besteden middelen VO-MBO.

Nog te besteden plusmiddelen bestaat uit de ontvangen subsidies in de rol van penvoerder, tbv de MBO instellingen in de RMC region.

In de overige nog te betalen bedragen is onder andere het niet bestede deel van de VSV subsidie opgenomen (97.000).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Contract	Bedrag op jaarbasis	Einde looptijd
Huur kantoorruimte	23522	Op jaarbasis met stilzwijgende verlenging
Huur printers	23.631	Op jaarbasis met stilzwijgende verlenging

11.6 Toelichting staat van baten en lasten 2016

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen						
Budget lichte ondersteuning	1.695.725		1.676.830		1.206.795	
Budget zware ondersteuning	2.318.961		2.303.680		1.864.315	
3.1.1 Rijksbijdrage OCW		4.014.685		3.980.510		3.071.109
Geormerkte subsidies	418.546		404.580		308.583	
Niet geormerkte subsidies					476.220	
3.1.2 Overige subsidies OCW		418.546		404.580		784.803
3.1.3 Af: Doorbetaling Rijksbijdrage SWV		-1.330.976		-1.323.632		-1.467.902
3.1.4 Doorbetaling Rijksbijdrage schoolbesturen		-		-		-
Totaal rijksbijdragen		<u>3.102.256</u>		<u>3.061.458</u>		<u>2.388.010</u>
			2.656.878			

De middelen die de schoolbesturen van het SWV ontvangen uit Passend Onderwijsgelden zijn opgenomen als negatieve OCW baten. In de begroting zijn deze middelen opgenomen onder Overige onderwijslasten.

Geormerkte subsidies betreft de subsidie plusvoorziening en de subsidie aantrekkelijke scholen. Middelen m.b.t. de plusvoorziening worden ontvangen door de Willibrord Stichting, welke de subsidie verantwoordt middels model G.

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies						
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies		1.326.615		1.386.502		1.463.227
3.2.2 Overige overheidsbijdragen				-		3.180
Totaal overige overheidsbijdrage		<u>1.326.615</u>		<u>1.386.502</u>		<u>1.466.407</u>
3.3 Overige baten						
3.3.1 Ouderbijdragen		6.448		8.000		5.919
Overige baten		41.682		211.880		
3.3.2 Leerlingbijdrage OPDC		<u>1.379.957</u>		<u>1.737.883</u>		<u>1.586.280</u>
Totaal overige baten		<u>1.428.086</u>		<u>1.957.763</u>		<u>1.592.199</u>

De doorbetaling van de vergoedingen voor leerlingen op de Utrechtse School is in 2015 opgenomen als overige baten.

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten						
4.1.1 Lonen en salarissen		-		-		-
Personeel niet in loondienst	3.948.051		4.379.647		3.952.239	
(na-) Scholing personeel	61.507		87.619		39.846	
Overig	21.202		28.700		27.870	
4.1.2 Overige personele lasten		<u>4.030.761</u>		<u>4.495.966</u>		<u>4.019.955</u>
Totaal personeelslasten		<u><u>4.030.761</u></u>		<u><u>4.495.966</u></u>		<u><u>4.019.955</u></u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa						
4.2.1 Immateriële vaste activa						-
Computers	12.828		16.750		15.165	
Meubilair	3.499		-		3.365	
Overige inventaris	11.524		13.183		11.310	
4.2.2 Materiële vaste activa		<u>27.852</u>		<u>29.933</u>		<u>29.840</u>
Totaal afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		<u><u>27.852</u></u>		<u><u>29.933</u></u>		<u><u>29.840</u></u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3 Huisvestingslasten						
4.3.1 Huur		20.754		23.023		19.290
4.3.3 Onderhoud		7.610		8.500		10.030
4.3.4 Energie en water		46.077		56.000		49.196
4.3.5 Schoonmaakkosten		46.988		55.000		49.955
Overige kosten		11.456		148.700		5.020
4.3.6 Overige (doorbelasting huisvesting)				-		-
Totaal huisvestingslasten		<u><u>132.884</u></u>		<u><u>291.223</u></u>		<u><u>133.491</u></u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4 Overige lasten						
Accountantskosten	16.166		15.000		16.934	
Externe adviseurs	137.193		102.000		165.888	
Telefoon- en portokosten	27.932		29.500		27.153	
Kantoorkosten	30.922		44.245		27.648	
Communicatie	3.721		2.500		3.050	
Bijdrage exploitatie					-	
4.4.1 Administratie- en beheerslasten		215.933		193.245		240.674
Accountantshonoraria						
<i>Honorarium controle werkzaamheden</i>	15.942					
<i>Onderzoek van de jaarrekening</i>			11.102			
<i>Verantwoording subsidie plusvoorziening</i>			4.840			
Leermiddelen	61.163	-	62.500		46.310	
ICT-lasten	142.022		95.055		94.335	
Reproductiekosten	15.364		14.500		10.071	
Overige materiaalkosten					1.014	
4.4.2 Leermiddelen en materialen		218.550		172.055		151.730
Arrangementen	564.762		625.000		106.830	
Bijdrage scholen LWOo/PRO	89.910		157.649			
Projecten schoolloopbanen	43.267		40.000		214.608	
Bijdragen scholen	83.522		157.000			
Testen en toetsen	13.327		21.500		10.758	
Leerlingactiviteiten	11.769		16.500			
Overige	7.691		14.100		22.680	
4.4.3 Overige onderwijslasten		814.248		1.031.749		354.876
Totaal overige lasten		<u>1.248.731</u>		<u>1.397.049</u>		<u>747.280</u>

ICT-lasten hoger dan begroot door aanleg WIFI netwerk en extra onderhoudslasten door ransomware aanvallen.

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
5 Financiële baten en lasten						
5.1 Rentebaten banken/spaarrekeningen		3.644		15.000		13.848
Totaal financiële baten		<u>3.644</u>		<u>15.000</u>		<u>13.848</u>
5.3 Bankkosten		227		600		495
Totaal financiële lasten		<u>227</u>		<u>600</u>		<u>495</u>
Resultaat financiële baten en lasten		<u>3.416</u>		<u>14.400</u>		<u>13.353</u>

11.6.1 Toelichting staat van baten en lasten 2016: OPDC Utrecht

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen						
3.1.2 Geormerkte subsidies OCW (plusvoorziening)		418.546		404.580		308.583
3.1.4 Overdracht leerlingbijdrage personeel		-				
Totaal rijksbijdragen		<u>418.546</u>		<u>404.580</u>		<u>308.583</u>

De overdracht leerlingbekostiging is in 2015 opgenomen onder de overige baten.

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies						
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	777.002		777.002		825.002	
3.2.2 Overige overheidsbijdragen				-		3.180
Totaal overige overheidsbijdrage		<u>777.002</u>		<u>777.002</u>		<u>828.182</u>

3.3 Overige baten						
3.3.1 Ouderbijdragen	6.448		8.000		5.919	
3.3.2 Overdracht leerlingbijdrage OPDC	1.365.257		1.727.883		1.540.832	
Overige personele vergoedingen						
3.3.2 Arrangementen	<u>215.908</u>		<u>175.000</u>		185.000	
Totaal overige baten		<u>1.587.612</u>		<u>1.910.883</u>		<u>1.731.751</u>

De interne arrangementensubsidie van het SWV is alleen in de staat van baten en lasten van het OPDC opgenomen.

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten						
4.1.1 Lonen en salarissen						
Personeel niet in loondienst	2.452.510		2.688.805		2.589.074	
(na-) Scholing personeel	39.715		37.900		21.017	
Overig	<u>9.870</u>		<u>23.200</u>		<u>17.558</u>	
4.1.2 Overige personele lasten		2.502.095		2.749.905		2.627.648
Totaal personeelslasten		<u>2.502.095</u>		<u>2.749.905</u>		<u>2.627.648</u>

4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

4.2.1 Immateriële vaste activa				-
Computers	5.793	8.750	7.347	
Meubilair	2.015	-	1.889	
Overige inventaris	6.195	10.667	6.201	
4.2.2 Materiële vaste activa	<u>14.003</u>	<u>19.417</u>	<u>15.437</u>	
Totaal afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	<u><u>14.003</u></u>	<u><u>19.417</u></u>	<u><u>15.437</u></u>	

	2016		Begroting 2016		2015
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3 Huisvestingslasten					
4.3.1 Huur	3.984		3.780		2.520
4.3.3 Onderhoud	7.610		8.500		10.030
4.3.4 Energie en water	46.077		56.000		49.196
4.3.5 Schoonmaakkosten	46.988		55.000		49.955
4.3.6 Heffingen	11.456		8.700		5.020
4.3.8 Doorbelasting huisvestingskosten	<u>-32.995</u>		<u>-32.050</u>		<u>-28.710</u>
Totaal huisvestingslasten	<u><u>83.119</u></u>		<u><u>99.930</u></u>		<u><u>88.011</u></u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4 Overige lasten						
Accountantskosten						
Externe adviseurs	2.420		5.000		19.051	
Telefoon- en portokosten	13.757		17.000		13.036	
Kantoorkosten	5.568		11.000		9.553	
Communicatie	2.710		-		-	
Bijdrage exploitatie	116.550		116.550		120.000	
Overige administratie en beheer	<u></u>		<u></u>		<u></u>	
4.4.1 Administratie- en beheerslasten		141.006		149.550		161.640
Leermiddelen	60.783		62.000		42.848	
ICT-lasten	8.897		14.000		9.048	
Reproductiekosten	12.231		12.000		10.071	
Overige materiaalkosten	<u></u>		<u></u>		<u></u>	
4.4.2 Leermiddelen en materialen		81.912		88.000		61.967
Leerlingactiviteiten	11.796		16.500		13.763	
Testen en toetsen	1.931		1.500			
Overige	<u>148</u>		<u>600</u>		<u>1.584</u>	
4.4.4 Overige onderwijslasten		13.875		18.600		15.347
Totaal overige lasten	<u><u>236.793</u></u>		<u><u>256.150</u></u>		<u><u>238.954</u></u>	

11.6.2 Toelichting staat van baten en lasten 2016: Passend Onderwijs

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen						
Budget lichte ondersteuning	1.517.395		1.519.181		1.206.795	
Budget LWOO/PRO	178.329		157.649			
Budget zware ondersteuning	2.318.961		2.303.680		1.864.315	
3.1.1 Rijksbijdrage OCW		4.014.685		3.980.510		3.071.109
3.1.3 Overige subsidies OCW						476.220
3.1.3.2 Doorbetaling Rijksbijdrage SWV		-1.330.976		-1.323.632		-1.467.902
Totaal rijksbijdragen		<u>2.683.710</u>		<u>2.656.878</u>		<u>2.079.427</u>

De rijksbijdrage OCW zijn de budgetten waar de afdracht VSO en LWOO/PRO via DUO in mindering op is gebracht.

De doorbetaling rijksbijdragen SWV aan de VO en VSO scholen bestaat uit

- afdracht groeibekostiging VSO	418.976
- basisarrangementen	912.000

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies						
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies		48.000		48.000		48.000
3.2.2 Overige overheidsbijdragen				-		
Totaal overige overheidsbijdrage		<u>48.000</u>		<u>48.000</u>		<u>48.000</u>
3.3 Overige baten						
3.3.2 Overige baten				-		600
Totaal overige baten		<u>-</u>		<u>-</u>		<u>600</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten						
4.1.1 Lonen en salarissen		-		-		-
Personeel niet in loondienst	840.805		930.384		892.382	
(na-) Scholing personeel	6.203		28.904		8.052	
Overig						
4.1.2 Overige personele lasten		<u>847.008</u>		<u>959.287</u>		<u>900.433</u>
Totaal personeelslasten		<u>847.008</u>		<u>959.287</u>		<u>900.433</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4 Overige lasten						
Accountantskosten						
Externe adviseurs	84.621		42.000		6.153	
Telefoon- en portokosten	5.617		7.000		6.130	
Kantoorkosten	990		4.300		5.044	
Communicatie					-	
Bijdrage exploitatie	<u>7.200</u>				<u>7.200</u>	
4.4.1 Administratie- en beheerslasten		98.429		53.300		24.527
Leermiddelen						
ICT-lasten	11.071		6.500		13.825	
Reproductiekosten						
Overige materiaalkosten					<u>1.014</u>	
4.4.2 Leermiddelen en materialen		11.071		6.500		14.839
Bijdrage scholen arrangementen	954.102		939.649		291.830	
Bijdrage scholen zorgstructuur/implementatie	-		-		-	
Bijdrage scholen projecten (povo)					104.608	
Testen en toetsen	<u>3.287</u>		<u>1.500</u>			
4.4.3 Overige onderwijslasten		957.389		941.149		396.438
Totaal overige lasten		<u><u>1.066.888</u></u>		<u><u>1.000.949</u></u>		<u><u>435.804</u></u>

11.6.3 Toelichting staat van baten en lasten 2016: Schoolloopbanen

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen						
3.1.1 Rijksbijdrage OCW		-				-
3.1.2 Overige subsidies OCW						
Totaal rijksbijdragen		<u>-</u>		<u>-</u>		<u>-</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies						
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies		492.413		561.500		590.225
Totaal overige overheidsbijdrage		<u>492.413</u>		<u>561.500</u>		<u>590.225</u>

3.3 Overige baten						
3.3.2 Overige baten		<u>36.162</u>		<u>36.880</u>		<u>39.014</u>
Totaal overige baten		<u>36.162</u>		<u>36.880</u>		<u>39.014</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten						
4.1.1 Lonen en salarissen		-		-		-
Personeel niet in loondienst	350.217		433.526		247.427	
(na-) Scholing personeel	2.061		10.532		2.027	
Overig					<u>1.779</u>	
4.1.2 Overige personele lasten		352.278		444.058		251.233
Totaal personeelslasten		<u>352.278</u>		<u>444.058</u>		<u>251.233</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4 Overige lasten						
Externe adviseurs	24.323		5.000		112.792	
Kantoorkosten	14.119		20.045		4.899	
Communicatie					-	
Bijdrage exploitatie	53.925		52.500		77.644	
4.4.1 Administratie- en beheerslasten		92.368		77.545		195.335
Leermiddelen			-			
ICT-lasten	29.817		24.415		26.500	
4.4.2 Leermiddelen en materialen		29.817		24.415		26.500
Testen en toetsen	8.109		20.000		10.758	
Bijdrage scholen werkgroepen VSV LOB	43.267		40.000		110.000	
Overige	<u>7.504</u>		<u>10.000</u>		<u>7.333</u>	
4.4.3 Overige onderwijslasten		58.880		70.000		128.091
Totaal overige lasten		<u>181.064</u>		<u>171.960</u>		<u>349.925</u>

11.6.4 Toelichting staat van baten en lasten 2016: Bedrijfsvoering

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1. Rijksbijdrage OCW		-		-		-
3.1. Overige subsidies OCW						-
Totaal rijksbijdragen		<u>-</u>		<u>-</u>		<u>-</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies						
3.2. Gemeentelijke bijdragen en subsidies		9.600		-		-
3.2. Overige overheidsbijdragen		<u>-</u>		<u>-</u>		<u>-</u>
Totaal overige overheidsbijdrage		<u>9.600</u>		<u>-</u>		<u>-</u>

3.3 Overige baten						
3.3. Overige baten, doorbelasting bedrijfsvoering		177.675		169.050		<u>210.677</u>
overige personele vergoedingen		19.820		10.000		
Totaal overige baten		<u>197.495</u>		<u>179.050</u>		<u>210.677</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten						
4.1. Lonen en salarissen						
Personeel niet in loondienst		304.519		326.932		223.357
(na-) Scholing personeel		18.360		10.284		8.751
Overig		6.500		5.500		8.532
4.1. Overige personele lasten		<u>329.379</u>		<u>342.716</u>		<u>240.641</u>
Totaal personeelslasten		<u>329.379</u>		<u>342.716</u>		<u>240.641</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa						
Computers	7.035		8.000		7.818	
Meubilair	1.484		-		1.476	
Overige inventaris	5.329		2.517		5.108	
4.2. Materiële vaste activa		<u>13.848</u>		<u>10.517</u>		<u>14.403</u>
Totaal afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		<u>13.848</u>		<u>10.517</u>		<u>14.403</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.3 Huisvestingslasten						
4.3. Huur		16.770		19.243		16.770
4.3. Overige (bijdrage huisvestingskosten)		32.995		32.050		28.710
Overige huisvestingslasten		-		140.000		
Totaal huisvestingslasten		<u>49.765</u>		<u>191.293</u>		<u>45.480</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.4 Overige lasten						
Accountantskosten	16.166		15.000		16.934	
Externe adviseurs	25.828		50.000		27.893	
Telefoon- en portokosten	8.558		5.000		7.987	
Kantoorkosten	10.257		9.400		8.152	
Communicatie	1.010		2.500		3.050	
4.4. Administratie- en beheerslasten		61.819		81.900		64.017
Leermiddelen	380		500		3.463	
ICT-lasten	92.237		50.140		44.962	
Reproductiekosten	3.133		2.500			
Overige materiaalkosten						
4.4. Leermiddelen en materialen		95.750		53.140		48.425
Bijdrage exploitatie						
Totaal overige lasten		<u>157.569</u>		<u>135.040</u>		<u>112.441</u>

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
5 Financiële baten en lasten						
5.1 Rentebaten banken/spaarrekeningen		3.644		15.000		13.848
		<hr/>		<hr/>		
Totaal financiële baten		3.644		15.000		13.848
5.2 Rentelasten						
5.3 Bankkosten		227		600		495
5.4 Overige financiële lasten		<hr/>		<hr/>		
Totaal financiële lasten		227		600		495
Resultaat financiële baten en lasten		<u>3.416</u>		<u>14.400</u>		<u>13.353</u>

11.7 Datum en ondertekening

Utrecht, 18 mei 2017

Namens het bestuur van de stichting:

Voorzitter bestuur Sterk VO
L.W. de Wit

Stichting Professor Fritz Redlschool
A.M. Wiersma

Stichting Beukenrode-onderwijs
C.J.C. de Bruin

Stichting Evangelisch Bijbelgetrouw Voortgezet Onderwijs
G.J.A. Toonen

Willibrord Stichting/Stichting PCOU
J.H. Bootsma

Stichting De Kleine Prins
J. Reitsma

Stichting Primair Onderwijs Utrecht
T. Meijer

Stichting Voortgezet Onderwijs De Vechtstreek
R. van Oevelen

Stichting Wellant
H.W.M. Jansen

NUOVO Scholengroep
W.P. van Dijk

Hoofdstuk 12: Overige gegevens

12.1 Controle verklaring

Zie volgende pagina's

12.2 Bestemming van het resultaat

Voorgesteld wordt het positieve resultaat als volgt te bestemmen:	€ 420.146
- Algemene reserve	€ 477.764
- Bestemmingsreserve OPDC Utrecht	€ -52.850
- Bestemmingsreserve Schoolloopbanen	€ -4.769

12.3 Statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming

Ingevolge artikel 9 van de statuten van de organisatie staat het resultaat ter beschikking van het bestuur, die deze geheel of gedeeltelijk kan bestemmen tot vorming van – of storting in – een of meer reserves.

12.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting, hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Bijlage 1 Samenwerkingsagenda Jeugd Onderwijs Zorg 2016

1. Preventie en signalering

In de sterke basis vormt het onderwijs een belangrijke basisvoorziening. Het onderwijs heeft een belangrijke functie in het vroegtijdig signaleren van problemen, het vormgeven van een veilige leefomgeving en een positief pedagogisch klimaat en het onderhouden van goede contacten met de ouders van leerlingen zodat jongeren vanuit partnerschap tussen ouders en school worden bijgestaan in hun ontwikkeling. Hoe sterker de basis, hoe groter de kans dat problemen worden voorkomen of vroegtijdig worden opgelost. Om vanuit de gezamenlijke visie te werken aan een sterke basis is investeren en ondersteunen van krachtige professionals in de basisvoorziening essentieel. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor het realiseren van een sterke basis op de scholen. Maatstaf daarbij is de standaard voor de basisondersteuning die door alle schoolbesturen is onderschreven. Tegelijkertijd is er een onderlinge afhankelijkheid, waardoor er ook een verantwoordelijkheid ligt bij de professionals rondom de school om mee vorm te geven aan deze sterke basis in de school. Denk hierbij aan basisvoorzieningen als de jeugdgezondheidszorg, het welzijns- en jongerenwerk. Scholen en gemeente investeren dus gezamenlijk in een sterke basis op school, in de buurt en wijk en thuis.

2. Doorgaande schoolloopbanen

De kern van passend onderwijs en zorg voor jeugd is dat kinderen en jongeren hun schoolloopbaan goed doorlopen en hierbij ondersteuning krijgen als dat nodig is. De overgangsmomenten van voorschool naar primair onderwijs, van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs, en van voortgezet onderwijs naar MBO, zijn kwetsbare momenten in de schoolloopbaan van leerlingen. Zeker voor leerlingen met een zorg- of ondersteuningsbehoefte. Gemeenten en samenwerkingsverbanden geven samen vorm aan een systeem dat zorgt voor een goede (warme) overdracht van leerlingen en effectieve uitwisseling van relevante onderwijs- en hulpverleningsgegevens.

3. Integrale samenwerking

Om te komen tot 'één kind, één gezin, één plan' wordt gewerkt aan een integrale samenwerking tussen ondersteuners in de school en zorgpartners buiten de school. Het OPP is hierin een richtinggevend en samenvattend instrument. Het onderwijs geeft de integrale samenwerking vorm door aan iedere school vaste kernpartners te koppelen, die adviseren bij ondersteuningsvragen. De gemeenten geven dit vorm door de zorg generalistischer te organiseren dichtbij kinderen en gezinnen. Vanaf 2015 is er in Utrecht een stedelijk dekkend netwerk aan buurtteams. In Stichtse Vecht wordt vanaf 1 januari 2015 gewerkt met sociale wijkteams voor de integrale zorg voor alle bewoners van Stichtse Vecht. Er zijn nu drie teams verdeeld over het werkgebied van Stichtse Vecht, in Maarssebroek, Maarsse Dorp en Breukelen/Loenen.

4. Integrale toewijzing/toegang

Voor sommige leerlingen is de ondersteuningsbehoefte dusdanig complex dat inzet van gespecialiseerde vormen van ondersteuning en/of hulpverlening nodig is. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het arrangeren van passende onderwijsondersteuning. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van passende zorgondersteuning, passende onderwijshuisvesting en passend leerlingvervoer. Onze ambitie is om arrangementen waarin onderwijs en specialistische zorg worden gecombineerd, zo integraal, effectief en efficiënt mogelijk te organiseren. Dubbele diagnostiek moet worden voorkomen en kinderen en jongeren mogen niet buiten de boot vallen. Gemeenten en het onderwijsveld maken nadere afspraken over het aanbod en de bekostiging van de ondersteuning in de sterke basis, in de 'steunlaag' rond de school en in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Gemeente en samenwerkingsverbanden zijn samen verantwoordelijk voor continuïteit in onderwijsondersteuning en aanvullende zorg.
- De 'zwaarte' van die verantwoordelijkheid is afhankelijk van de zwaarte van zorg: naarmate er meer sprake is van zorg en minder van onderwijs, neemt de rol van de gemeente toe.

5. Voorkomen van (langdurig) thuiszitten

Iedere leerling heeft recht op passend onderwijs. De schoolbesturen hebben een wettelijke verplichting om hier vorm aan te geven, al dan niet in combinatie met een ondersteuningsarrangement. Daarnaast werken de samenwerkingsverbanden samen met de gemeenten doorlopend aan een dekkend en passend aanbod in de stad. In sommige gevallen is er sprake van een dusdanig complexe ondersteuningsbehoefte dat het lastig is om een passende plek in het onderwijs te vinden. Het komt voor dat leerlingen tijdelijk niet deelnemen aan het onderwijs ('thuiszitten'), terwijl ze leerplichtig zijn. Leerplicht, de scholen/schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden hebben een belangrijke rol in het terugdringen van thuiszitten. Door goede samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en (jeugd)zorgpartners kan voor deze leerlingen een integraal onderwijs- en ondersteuningsplan worden gemaakt en onderwijs en ondersteuning op maat worden geboden, waardoor schoolgang bevorderd wordt en leerlingen het onderwijs (weer) kunnen blijven volgen. Op 13 juni 2016 is door OCW, VWS, V&J, PO-raad, VO-raad

en VNG een thuiszitterspact ondertekend. Dit thuiszitterspact stelt ten doel dat er vanaf 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

6. *Werken naar Vermogen/arbeidsparticipatie*

Het onderwijs heeft de opdracht leerlingen op te leiden tot een startkwalificatie, of - indien dat niet realistisch is - tot het voor de leerling haalbare uitstroomniveau (arbeid, dagbesteding). Voor de gemeente is het van belang dat zoveel mogelijk jongeren na school aan de slag gaan. Vanuit de uitvoeringsnota participatie 'Werken aan Werk' werken gemeente, onderwijs en werkgevers samen aan maximale participatie van jongeren. Hierbij is er specifieke aandacht voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt of dag activering van kwetsbare jongeren.

7. *Afstemming passend onderwijs en leerlingvervoer*

De gemeente heeft als wettelijke taak het verzorgen van leerlingvervoer. Leerlingvervoer betreft ondersteuning in het reizen van en naar school. Om de verordening leerlingvervoer aan te laten sluiten op de nieuwe wettelijke kaders is deze aangepast. De gemeente en het onderwijsveld hebben verkend hoe het leerlingvervoer eruit moet zien binnen de wettelijke kaders van passend onderwijs. Hierbij staat de ondersteuningsbehoefte van de leerling centraal. Het OPP is ook hier het richtinggevend document. Tevens wordt gekeken wat een ouder/verzorger of het directe netwerk van een gezin zelf kan doen.

8. *Afstemming passend onderwijs en onderwijshuisvesting*

De gemeente maakt met de samenwerkingsverbanden afspraken over een dekkend aanbod aan voorzieningen. Voor zover passend onderwijs effect heeft op onderwijshuisvesting worden hier afspraken over gemaakt tussen gemeente en samenwerkingsverbanden. In Utrecht is afgesproken dat de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden PO en VO leidend zijn voor de huisvestingsafspraken met betrekking tot passend onderwijs in het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV). Op casusniveau wordt in het OPP ook de eventuele huisvestingsconsequentie opgenomen. Indien sprake is van een huisvestingsconsequentie dan wordt per casus overleg gevoerd tussen het samenwerkingsverband en de gemeente over de redelijkheid en billijkheid van de benodigde aanpassing. Per casus zal ook de rol van het schoolbestuur hierin moeten worden meegenomen. Voor Stichtse Vecht zijn er nog geen aanleidingen geweest om hierover afspraken te maken. Indien hiertoe wel aanleiding is zullen wij het gesprek hierover aangaan.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het intern toezichhoudend orgaan van
Stichting Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO
Wittevrouwenkade 4
3512 CR UTRECHT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO te UTRECHT gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2016;
- (2) de staat van baten en lasten over 2016; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op gronde hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 11 mei 2017
Govers Onderwijs Accountants

Was getekend
M.A.M. Heijligers AA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Bijlage 3 WNT

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 2016

4.1 Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen voor wie de bezoldiging onder de WNTnorm blijft (€179.000)

Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking

Functie of functies	Voorzittersclaus toepassing (J/N)	Naam ule van	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang Dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
Vermelding alle interim-bestuurders									
Functie	Voorzittersclaus toepassing (J/N)	Naam ule van	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang Dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
Bestuurder	N	A.M Wiersa	01-07-2015				Onbezoldigd		
Bestuurder	N	C.J.C. de Bruin	01-07-2015				Onbezoldigd		
Bestuurder	N	G.J.A. Toonen	01-01-2012				Onbezoldigd		
Bestuurders	N	J.H. Bootsma	01-03-2012				Onbezoldigd		

Bestuurder	N T. Meijer	01-01-2013			Onbezoldigd
Bestuurder	N J. Reitsma	01-01-2013			Onbezoldigd
Voorzitter	N L.W. de Wit	01-02-2013			Onbezoldigd
Bestuurder	H.W.M. Jansen	01-01-2016			Onbezoldigd
Bestuurder	W.P. van Dijk	01-07-2016			Onbezoldigd
Bestuurder	G.W. van der Brugge	24-08-2015	01-10-2016		Onbezoldigd
Bestuurder	R. van Oevelen	01-10-2016			Onbezoldigd
Interim-Directeur(*)	N A.Jeurissen	01-02-2010		1.00	€ 131.649,-

*: directeur is in dienst is van een andere onderwijsinstelling ,alle kosten worden doorbelast aan Sterk VO. Het doorbelaste bedrag is volgens de WNT vermeld in deze tabel.

**Vermelding alle
toezichthouders**

Functie of functies	Voorzitter of lid Naam (J/N)	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wege beëindiging van h dienstverband
Nieuwe post	J/N						

4.2 Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat

Functie of functies	Ingangsdatum	Einddatum dienstverband	dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wege beëindiging van h dienstverband
---------------------	--------------	-------------------------	---------------	-----------------------------	----------	--	--	--

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 2015

4.1 Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen voor wie de bezoldiging onder de WNTnorm blijft (€184.448)

Vermelding alle bestuurders
 met dienstbetrekking

Functie of functies	Voorzittersclaus van toepassing (J/N)	Naam ule	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang Dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste variabele beloning betaalbaar op dingen	Voorzieningen en onkostenvergoe op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
Vermelding alle interim-bestuurders									
Functie	Voorzittersclaus van toepassing (J/N)	Naam ule	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang Dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste variabele beloning betaalbaar op dingen	Voorzieningen en onkostenvergoe op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
Bestuurder	N	A.M Wiersa	01-07-2015				Onbezoldigd		
Bestuurder	N	C.J.C. de Bruin	01-07-2015				Onbezoldigd		
Bestuurder	N	G.J.A. Toonen	01-01-2012				Onbezoldigd		
Voorzitter	N	J.H. Bootsma	01-03-2012				Onbezoldigd		

Bestuurder	N G.W. van der Brugge	24-08-2015			Onbezoldigd
Bestuurder	N T. Meijer	01-01-2013			Onbezoldigd
Bestuurder	N J. Reitsma	01-01-2013			Onbezoldigd
Vice/Voorzitter	N L.W. de Wit	01-02-2013			Onbezoldigd
Bestuurder	N P. van der Poel	04-11-2010	01-01-2016		Onbezoldigd
Interim-Directeur(*)	N A.Jeurissen	01-02-2010		1.00	€ 128.055,-

*: directeur is in dienst is van een andere onderwijsinstelling ,alle kosten worden doorbelast aan Sterk VO. Het doorbelaste bedrag is volgens de WNT vermeld in deze tabel.

**Vermelding alle
toezichthouders**

Funcie of functies	Voorzitter of lid Naam (J/N)	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Beloning	Belastbare vaste variabele beloning dingen	Vorzieningen en onkostenvergoe betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
Nieuwe post	J/N						

4.2 Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat

Funcie of functies	Ingangsdatum	Einddatum dienstverband	dienstverband	Omvang Beloning dienstverband in FTE	Belastbare vaste variabele beloning dingen	Vorzieningen en onkostenvergoe betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
---------------------------	---------------------	--------------------------------	----------------------	---	---	---	---	---